

Redovisningskonsulten och den pågående digitaliseringen

En kvalitativ studie om redovisningskonsultens upplevelse av de förändringar digitaliseringen medför

Av: Anna Andersson & Sanne Höög

Handledare: Natallia Pashkevich
Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper
Kandidatuppsats 15 hp
Företagsekonomi | Vårterminen 2019
Programmet för Management med IT

Förord

Först och främst vill vi rikta ett stort tack till vår handledare Natallia Pashkevich som under uppsatsens process väglett oss och kommit med ovärderliga tips och synpunkter.

Vidare vill vi tacka våra kunniga respondenter som tagit sig tiden till att ställa upp på en intervju och bidragit med värdefulla insikter som inte bara varit intressanta, utan även roliga att analysera och arbeta med.

Slutligen vill vi tacka varandra för att all stöttning och att vi alltid fått varandra att skratta i en uppsatsprocess som inneburit ett brett spektrum av känslor.

Maj 2019, Stockholm

Anna Andersson

Sanne Höög

Sammanfattning

Digitalisering menas vara en av de mest grundläggande drivkrafterna för långsiktig förändring inom redovisningsbranschen. Redovisningskonsultens arbete är brett och detta digitala skifte påverkar yrkesrollen inom många aspekter. Att skapa förståelse kring en förändring likt digitalisering menas kräva en analys av den externa miljön tillsammans med individens upplevelse av denna där tidigare studier ofta menas framställa digitaliseringens influenser som skev. Detta leder fram till studiens syfte att genom ett institutionellt perspektiv skapa förståelse för redovisningskonsultens upplevelse av förändringen, möjligheterna och utmaningarna som digitaliseringen medför till yrkesrollen. För att uppnå syftet har en kvalitativ studie med semistrukturerade intervjuer genomförts. Studiens resultat visade att den pågående digitaliseringen innebär en förändring för redovisningskonsultens yrkesroll i form av ett institutionellt strukturellt skifte på samtliga nivåer vilket inte går att undvika.

Nyckelord: digitalisering, redovisning, redovisningskonsult, institutionell teori.

Abstract

Digitization is stated to be one of the most fundamental driving force for long term change in accounting. The accountants work is broad and a digital change has the power to change the profession on multiple levels. It requires analyzing the external environment together with the individual's experience of this to create an understanding about the turbulent change that digitization entails, a subject that other studies mean needs clarification. This study aims to create an understanding about the accountant's experience about changes, opportunities and challenges of the profession as a result of digitization through an institutional perspective. This was made with an qualitative method using semi-structured interviews. The results of the study showed that the accountant experiences the ongoing digitization as a institutional, structural change on all levels of the profession which is inevitable.

Keywords: digitization, accounting, accountant, institutional theory.

Definitioner

Upplevelse - Individens medvetenhet kring de förändringar som sker i tillvaron.

Digitalisering - Begreppet Digitalisering syftar i denna studie till den samhälleliga moderniseringsprocess där det analoga omvandlas till digital representation med hjälp av digitala och tekniska lösningar.

Yrkesroll - Begreppet Yrkesroll inom studien syftar till de arbetsuppgifter och den kompetens en redovisningskonsult förväntas utföra och besitta.

Möjligheter - Med Möjligheter menas i den här studien de förändringar som kan leda till effektivisering, konkurrensfördelar, utveckling av arbetsätt och metoder som underlättar redovisningskonsultens yrkesroll eller på annat vis uppfattas ha positiv inverkan för konsultens arbete.

Utmaningar - Syftar till de Utmaningar och hinder en redovisningskonsult upplever i sin yrkesroll med de förändringar som digitaliseringen medför.

Innehåll

1. Inledning	1
1.1 Problembakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Syfte	3
1.4 Frågeställningar	4
1.5 Avgränsningar	4
2. Teoretisk referensram	6
2.1 Redovisningens syfte	6
2.2 Redovisningskonsulten	6
2.2.1 Redovisningskonsultens arbetsuppgifter	6
2.2.2 Redovisningskonsulten och värdeskapande	6
2.2.3 Den svenska redovisningskonsultens utveckling	7
2.3 Digitalisering	7
2.3.1 Digitalisering och organisationer	8
2.4 Digitalisering och redovisning	10
2.4.1 Från analogt till digitalt	11
2.4.2 Automatisering	11
2.4.3 Realtidsredovisning	12
2.5 Digitalisering och redovisningskonsulten	12
2.5.1 Förändringen för redovisningskonsulter	13
2.5.2 Möjligheter med digitalisering för redovisningskonsulter	13
2.5.3 Utmaningar med digitaliseringen för redovisningskonsulter	14
2.7 Institutionell teori	15
2.7.1 Institutionella teorins tre pelare	17
2.7.2 Institutionella teorins tre pelare: Legitimitet och Förändring	20
2.8 Teoretiskt ramverk	22
2.8.1 Tolkning av teoretiskt ramverk	22
3. Metod	24
3.1 Forskningsansats	24
3.2 Undersökningsmetod	25
3.2.1 Kvalitativ ansats	25
3.2.2 Semistrukturerade intervjuer	25
3.2.3 Urval	25
3.2.4 Respondenter	27
3.2.5 Presentation av respondenter	27
3.3 Datainsamling	28
3.3.1 Primärdata	28

3.3.2 Utformning av intervjuguide	29
3.4 Transkribering, kodning och analysmetod	29
3.5 Metodreflektion	30
3.5.1 Tillförlitlighet	31
3.5.2 Överförbarhet	31
3.5.3 Pålitlighet	31
3.5.4 Objektivitet	32
3.6 Metodkritik	32
3.7 Forskningsetik	33
4. Empiri	35
4.1 Digitalisering enligt redovisningskonsulten	35
4.2 Digitaliseringens förändring på redovisningskonsultens yrkesroll	36
4.3 Möjligheter för redovisningskonsulten	40
4.4 Utmaningar för redovisningskonsulter	42
4.5 Framtidsutsikter för redovisningskonsultens yrkesroll	46
4.6 Sammanfattning	47
5. Analys	51
5.1 Digitalisering enligt redovisningskonsulten	51
5.2 Digitaliseringens förändring på redovisningskonsultens yrkesroll	53
5.3 Möjligheter för redovisningskonsulten	57
5.4 Utmaningar för redovisningskonsulten	58
5.5 Sammanfattning av analys	60
6. Slutsatser & Diskussion	62
6.1 Slutsatser	63
6.2 Avslutande diskussion	65
6.3 Förslag till vidare forskning	65
Referenser	

Figurförteckning

Figur 2.1	22
-----------	----

Tabellförteckning

Tabell 3.2.4	27
Tabell 4.6.1	47
Tabell 4.6.2	47
Tabell 4.6.3	48
Tabell 4.6.4	49
Tabell 4.6.5	50

Bilagor

Bilaga 1 Intervjuguide

Bilaga 2 Inbjudan till respondenter

1. Inledning

I studiens inledande kapitel presenteras bakgrund till digitalisering inom redovisningsbranschen vilket problematiseras utifrån redovisningskonsultens yrkesroll. Avslutningsvis framförs studiens syfte, frågeställningar och avgränsningar.

1.1 Problembakgrund

Digitaliseringen och teknikens utveckling lämnar ett sånt avtryck att den fysiska världen själv har börjat talas om som ett informationssystem (Bhimani & Willcocks 2014). Digitaliseringen sprider sig allt mer och den genomsnittliga digitaliseringsnivån i organisationer förväntas ha stigit till 72 procent år 2020, vilket är en markant ökning med 39 procent från år 2016 (PwC 2016). Till följd av den ökade nivån av digitalisering dubbleras mängden data var 18:e månad, vilket till 50% beräknas vara genererad av organisationer (Bhimani & Willcocks 2014).

Digitaliseringen påverkar alla aspekter inom en organisation och förändrar inte bara hur organisationer arbetar, utan även vad de arbetar med (Bhimani & Willcocks 2014). Vasarhelyi och Alles (2008) talar om hur ett digitaliserat samhälle skapar möjligheter för organisationer att utnyttja tekniken för att anpassa sina strategier och metoder efter ett föränderligt klimat. Redovisnings- och revisionsbranschen påverkas även denna av de strukturella förändringar som en ökad digitalisering innebär.

Digitalisering har listats som den mest grundläggande drivkraften för en långsiktig förändring inom redovisningsbranschen i en framtidsstudie utförd av FAR och Kairos Future (2013). Digitaliseringen har bidragit med en förändring där redovisningstjänster har gått mot en högre grad från analogt till digitalt (FAR 2013). Detta genom att använda systemstöd som hanterar exempelvis dokumentering, arkivering och kommunikation (Azets Sverige 2017; Ghasemi, Shafeiepour, Aslani & Barvayeh 2011). Till följd av expansionen av digitala lösningar krävs en anpassning för ett nytt arbetssätt med de möjligheter och utmaningar som medföljer.

Denna expansion förutses att tillta där det i dagsläget finns aktörer i branschen som siktar på att vara 100% digitala i sina uppdragsåtaganden (IHM Business School u.å). Följaktligen kan digitaliseringen inte begränsas utan måste anammas och välkomnas av de som arbetar med den och de eventuella förändringar den innebär (FAR & Kairos Future 2013).

1.2 Problemdiskussion

Redovisningskonsultens arbete är brett och består av många olika delar (Srf Konsulterna 2015) vilket innebär att digitaliseringen och tekniska lösningar har och kan fortsätta förändra och påverka arbetets karaktär samt kompetensen inom många aspekter (Ghasemi et al. 2011). Det är konstaterat att det är volatilitet och risk som har format samt kommer att forma den framtid som är på ingång (IMA & ACCA 2015) vilket tillsammans med digitaliseringen medför turbulenta förändringar för redovisningskonsulter (Guthrie & Parker 2016).

Genom att anamma och arbeta utifrån de turbulenta förändringar som digitaliseringen kan medföra krävs kompetens för att hantera de ofta komplexa systemen (Lombardi et al. 2014). Dessa komplexa system innebär mängder av genererad data vilket har skapat problematik i moderna organisationer när det gäller att hantera och framförallt utnyttja denna data (Drum & Pulvermacher 2016; Vasarhelyi & Alles 2008; Beyer et al. 2010). Detta menas stjälpa effektiviteten och kan ses som ett direkt hot mot de företag som väljer att digitalisera sina verksamheter (Drum & Pulvermacher 2016). I och med detta kräver den moderna redovisningskonsulten en uppdatering i relevant och aktuell kompetens för att skapa sig konkurrensfördelar inom branschen (Guthrie & Parker 2016).

En effekt av den digitalisering och automatisering som kommit och är på framgång för redovisningskonsulten är att de systematiska och repetitiva delarna av arbetet nu delvis kan hanteras och självgående skötas av tekniska lösningar (Frey & Osborne 2017; FAR och Kairos Future 2013). Det finns således en risk att ytterligare arbetsuppgifter kan komma att ersättas av fler automatiserade och tekniska lösningar. De digitala lösningarna och verktygen genererar ökade datamängder och i dessa mängder finns möjligheter att analysera för att finna värden i (ibid.). Genom att anpassa redovisningskonsultens

yrkesroll till ett digitaliserat samhälle möjliggörs andra värdeskapande processer (Matt, Hess & Benlian 2015).

Redovisningskonsultens yrkesroll står inför ett digitalt skifte där de som besitter rollen, de som är intresserade av den samt de kunder som anlitar tjänsterna de erbjuder påverkas som följd. Att undersöka detta blir av vikt för att skapa förståelse kring vilka förändringar digitaliseringen medför vid en modernisering inom redovisningsbranschen. Digitala verktyg har funnits inom redovisningsarbetet i årtionden och fortsätter att formas och utvecklas där redovisningsbranschen förändras i takt med detta (Dimitriu & Matei 2015). Med en grund i ovanstående fakta och argument och för att vidare närma sig det turbulenta ämnet kommer en studie om redovisningskonsultens upplevelse genomföras kring de förändringar som digitaliseringen innebär för dess arbete. Orlikowski och Barley (2001) menar att detta är av betydelse att studera då digitaliseringens influenser på strukturer ofta framställs som skev. Vidare menas det att för att skapa förståelse för ett fenomen likt digitaliseringen krävs analys av den externa miljön tillsammans med individens uppfattning av denna (Scott 2008). Avslutningsvis konstateras det att djupare studier kring digitalisering och de inneboende konsekvenser den medför för dem som verkar i en föränderlig kontext är av vikt för att skapa förståelse för den moderniserade värld vi verkar i (Orlikowski och Barley 2001; Mignerat & Rivard 2009).

1.3 Syfte

Studien ämnar till att genom ett institutionellt perspektiv skapa förståelse för redovisningskonsultens upplevelse av förändringen, möjligheterna och utmaningarna som digitaliseringen medför till yrkesrollen.

1.4 Frågeställningar

Studien följer en huvudfrågeställning tillsammans med två underfrågor för att belysa ett större spektrum av hur digitaliseringen upplevs.

Studiens huvudfråga lyder:

- ❖ Hur upplever redovisningskonsulten förändringen i sin yrkesroll till följd av digitaliseringen?

Studiens underfrågor:

- Vilka möjligheter upplever redovisningskonsulten att digitaliseringen medför?
- Vilka utmaningar upplever redovisningskonsulten att digitaliseringen medför?

Ovan konstaterades det att det är av vikt att studera de inneboende konsekvenser digitaliseringens förändring medför (Orlikowski och Barley 2001; Mignerat & Rivard 2009) vilket i denna studie har konkretiserats som möjligheter och utmaningar.

1.5 Avgränsningar

Teoretisk avgränsning

Studien kommer att se till påtalat fenomen genom ett institutionellt teoretiskt perspektiv då undersökningen syftar till att skapa förståelse kring upplevelsen av redovisningskonsultens verklighet. Den institutionella teorin kan besvara hur institutioner i samhället påverkar beteenden, uppfattningar, handlingar och strukturer hos människan.

Metodologisk avgränsning

Då studien syftar till att undersöka individens upplevelse av ett fenomen förändring i en komplex verklighet har studien avgränsats till en kvalitativ metod. Vidare avgränsas studien metodologiskt till en induktiv process där insamlad empiri studeras tillsammans med den institutionella teorin för att studera hur teorin fungerar i praktiken. Vid insamling av empiri är studien avgränsad till semistrukturerade intervjuer.

Empirisk avgränsning

Studiens empiri avgränsas till personer med yrkestiteln redovisningskonsult eller som besitter erfarenhet av yrkesrollen och är insatta i redovisningsbranschen. Empirin avgränsas till sju respondenter i Sverige vilka kommer utgöra den empiriska insamlingen av studiens primärdata.

2. Teoretisk referensram

I följande avsnitt kommer litteraturen som studien förhållit sig till kring påtalat fenomen att presenteras utifrån områdena Redovisning, Redovisningskonsulten, Digitalisering och Institutionell teori. Avsnittet avslutas med en sammanfattning av referensramen i form av en modell.

2.1 Redovisningens syfte

Warren, Moffitt och Byrnes (2015) beskriver att redovisningens syfte är att ge information genererad av finansiella ställningstaganden till externa och interna aktörer. Det finns en skyldighet för företag att upprätta extern redovisning, så kallad redovisningsskyldighet (Tagesson & Öhman, 2017). Den här informationen används som underlag för prognoser, beslut och bedömningar för flera olika intressegrupper. Exempel på intressenter kan vara kunder, leverantörer eller finansiärer vilka läser av organisationers resultat och ställning via redovisningsinformationen (ibid.). Lagtext, råd från normgivare och standarder är det som reglerar redovisningen (ibid.).

2.2 Redovisningskonsulten

2.2.1 Redovisningskonsultens arbetsuppgifter

Redovisningskonsulten erbjuder tjänster inom redovisning och arbetar med externa kunder och uppdrag. Arbetsuppgifterna som redovisningskonsult kan variera mellan uppdragen men kan innebära hantering av bokföringen i sin helhet, vara konsult kring ett specifikt område eller hantera utveckling och rådgivning. På grund av arbetets omväxlande uppgifter kräver yrkesrollen att man besitter en bred kunskap, där valet att välja att specialisera sig inom specifika områden även finns. (Srf Konsulterna 2015)

2.2.2 Redovisningskonsulten och värdeskapande

Samtidigt som redovisningskonsulten arbete är brett finns en allmän uppfattning om både redovisningskonsulten som person och redovisningskonsultens traditionella arbetsuppgifter som monotona och byråkratiska (Power 1994). Dock det är konstaterat att trots den allmänna uppfattningen finns det mycket värde i det arbetet som sker vilket

är en central del i organisationers administrativ kontroll (ibid.). FAR (u.å.) hävdar även de att redovisningskonsultens roll kan tillföra värde i form av hög kvalitet i redovisningen utifrån varje kunds enskilda behov. Redovisningskonsulten anses även ha en väsentlig roll i organisationers arbete att arbeta med information, göra bedömningar för att undvika betydande fel och minska informationsasymmetri för att i slutändan vara avgörande för en organisations överlevnad (Abreu 2015). Redovisningskonsulten med dess breda kunskap beskrivs som en proaktiv affärspartner för att kunna tolka och analysera redovisningsinformation för att underlätta och förbättra beslutstagande (FAR u.å.).

2.2.3 Den svenska redovisningskonsultens utveckling

Det är inte ovanligt att redovisningskonsulten har misstagits för en revisor, eller vice versa, där en mer officiell status hade fungerat som ett hjälpmedel för att hålla isär de olika yrkenas arbetsroller, uppgifter och kompetenser (Wennberg 1989). Efter mer 10 år av aktivt arbete från Sveriges Redovisningskonsulters förbund (Srf) fick redovisningskonsulten en officiellt status år 1993 i form av en legitimering för kvalificerade konsulter vilket kräver en förnyelse var femte år (Wennberg 1993).

År 2010 avskaffades revisionsplikten i Sverige, i de fall när det kommer till mindre aktiebolag vilket direkt ledde till att mer ansvar lades på redovisningskonsulterna (Danielsson 2010). Redovisningskonsultens arbete efter detta har tolkats bli allt mer lik revisorns roll, med ett fokus på rådgivning (Halling 2010). Utveckling av rollen sägs gå mot ett mer självständigt arbete med högre status (ibid.). Ett steg i utvecklingen för redovisningskonsultens arbete kom i form av en auktorisering för att tydliggöra yrkesrollen samt höja kompetensen för de som arbetar (Tidningen Balans 2005).

2.3 Digitalisering

Digitalisering handlar i grunden om text och bilder som omvandlas till en kod bestående av ettor och nollor, eller att föra över analogt till digitalt, med syftet att göra det enklare och effektivare att hantera och arbeta med (Nationalencyklopedin u.å.a; Parviainen et al. 2017).

För att fördjupa sig i termen menar Snickars (2014) att definitionen av digitaliseringen skiljer sig starkt beroende på vem man frågar, att begreppet lever sitt eget liv vilket gör att det inte går att fastställa en specifik och stark avgränsning. Ett försök i att precisera termen menas vidare handla om en tekniskt driven samhällelig moderniseringsprocess. Dels handlar det om en samhällelig digitalisering, uttryckt som samhällets önskan om en ökad användning av datorer, internet och tekniska lösningar vilket driver på utvecklingen. Men även talas det om den tekniska digitaliseringen, en omdaning från analogt till digitalt genom tekniska och digitala lösningar. Den tekniska digitaliseringen har och fortsätter förse samhället med mängder av digitala lösningar på kommando av den samhällelige digitaliseringen.

2.3.1 Digitalisering och organisationer

I takt med digitaliseringens utveckling och spridning har allt fler organisationer inom olika branscher självmant eller blivit tvingade till att anamma detta och på så vis förändra sina verksamheter och vardagliga arbeten (Bhimani & Willcocks, 2014). För organisationers del innebär digitaliseringen och dess tekniska lösningar mängder av potentiella möjligheter och fördelar (Parviainen et al. 2017) där de påverkas och förändras från de lägsta nivåerna med de mest grundläggande arbetsuppgifterna till de högsta och mer avancerade funktionerna (Dimitriu & Matei, 2014; Ghasemi et al. 2011).

Matt, Hess och Benlian (2015) talar om hur organisationer kan införa nya tekniska lösningar på två sätt, skapa egna eller använda det som redan finns etablerat på marknaden. Oavsett vilken strategi som väljs finns det fyra dimensioner vilka kan påverka och förändra ett arbete från grunden (ibid.). För att framgångsrikt möta den förändring digitaliseringen innebär menas det att dimensionerna bör tas hänsyn till i verksamhetens utveckling och vardagliga arbete (ibid.). Dimensionerna presenteras som *Användning av teknologier, Förändring i värdeskapande, Strukturella förändringar samt Finansiella aspekter.*

Användning av teknologier: En organisations inställning till nya tekniska lösningar speglas i dess attityd och användning av teknologier (Matt, Hess & Benlian 2015).

Organisationen måste fastställa i vilken utsträckning man vill digitalisera, vilket styr de investeringar och risker man gör (ibid.).

Förändring i värdeskapande: Att digitalisera sin verksamhet kan innebära en utökning eller ren förändring av organisationens kärnerbjudanden (Matt, Hess & Benlian 2015). Organisationen måste se över vart värde produceras och hur detta kan komma att förändras i och med ett digitalt skifte för att jobba därefter (ibid.).

Strukturella förändringar: Vidare kommer detta digitala skifte även föra med sig ett behov av strukturella förändringar för verksamheten för att tillhandahålla en stadig grund inför ett turbulent klimat. Detta innebär att organisationen arbetar med att bygga upp en verksamhet som är rustad för de förändringar digitaliseringen kan medföra. En strukturell förändring med en grund som inte handlar om att hitta ett bästa alternativ, utan att arbeta agilt, alltså snabb anpassning för eventuella förändringar (Sussna 2015), för att överleva framtiden (Matt, Hess & Benlian 2015).

Finansiella aspekter: De ovanstående dimensionerna tar alla avstamp i ett finansiellt perspektiv där man måste överväga förmågan att finansiera ett digitalt skifte (Matt, Hess & Benlian 2015). De ekonomiska aspekterna fungerar både som drivande och begränsande för digitalisering av verksamheten (ibid.).

Dimensionerna grundar sig i att organisationen anammar det digitala skiftet vilket i sin tur innebär ett starkare behov av digitala och tekniska kompetenser för att kunna hantera den strukturella förändring digitaliseringen innebär (Matt, Hess & Benlian 2015). Framförallt kommer ett fokus behövas på den mängd ostrukturerad data som genereras utifrån digitala och tekniska lösningar (Salijeni, Samsonova-Taddei & Turley 2018; Bhimani & Willcocks 2014). Genom rätt hantering av denna data kan organisationer omvandla den till information och vidare till kunskap för att utveckla och förbättra sin verksamhet (Bhimani & Willcocks 2014). Vidare menar Snickars (2014) att denna information och dess värde som kan framkomma är en vital del i framgången och den fortsatta utvecklingen av digitaliseringen. Informationen och kunskapen utgör både resurs och resultat (ibid.).

Trots de värden digitaliseringen påstås medföra har organisationer ofta problem med att se fördelarna där fokus istället ligger på de hinder man kan stöta på längs vägen (Parviainen et al. 2017). Tillsammans med stora kostnader och avancerade processer av implementation ser man en lång process av upplärning och eventuellt behov av ny kompetens (ibid.). Förutom det krävs det ytterligare finansiella medel, förståelse och kunskap för effekterna kring eventuella sårbarheter i systemen vilka är vitala att belysa för verksamhetens överlevnad (Kim, Richardson & Weidenmier-Watson 2018). Vidare kan digitaliseringen och tekniska lösningar innebära en stor risk för verksamheter, där 21 procent av implementerade system i organisationer anses misslyckade varav 60 procent efter implementering inte uppnått affärsmässiga fördelar år 2015 (ibid.). Trots detta besitter organisationer med en hög grad av avancerad digitalisering större ekonomiska fördelar med effektivare arbetsprocesser än de som håller kvar vid det analoga arbetet (Parviainen et al. 2017). Det som krävs för det är aktivt arbete och resurser för medvetenhet och kompetens kring IT-systems skörhet, risker och implementationsprocess (Kim, Richardson & Weidenmier-Watson 2018).

2.4 Digitalisering och redovisning

När syftet med redovisning definierades ovan låg fokus på information, vilket även fastställdes vara en stor del av drivkraften för digitaliseringens framgång och fortsatta utveckling. Med information som gemensam faktor och drivkraft för implementation är det tolkat att digitaliseringen har stora möjligheter att påverka redovisning på mer än ett plan.

Det finns en mängd förändringar i och med digitaliseringen som haft slagkraft på redovisning. De lösningar och verktyg som har anammats och anpassats specifikt för redovisningen ökar i många fall effektivitet i form av tidsåtgång, sänkta kostnader på flera områden och förändrar processen av värdeskapande inom redovisningsarbetet (Bhimani & Willcocks 2014). Som resultat av detta används informationstekniken dagligen av vissa aktörer i branschen för att framgångsrikt och effektivt utföra sina vardagliga arbetsuppgifter samt de mer avancerade åtagandena (Damasiotis et al. 2014).

2.4.1 Från analogt till digitalt

Den digitala förändring som anses vara mest påtaglig inom redovisning är att arbetet till stor del är datoriserat vilket leder till att kontor går mot att bli papperslösa. Programvaror finns för att underlätta inmatning och processering vilket är en stor del av det grundläggande redovisningsarbetet. Programmen markerar även när den löpande bokföringen ser ut att vara felaktig vilket även minskar risken för felslag av den mänskliga faktorn (Ghasemi et al. 2011).

Teknologin erbjuder ett helt annat sätt att visualisera och presentera insamlad data på för att enklare se över processer och aktiviteter inom organisationerna (Eriksson-Zetterquist, Kalling & Styhre 2011). Även sättet att lagra informationen på har revolutionerats genom datorstödda processer inom professionen där digital lagring ersätter pärmarna vilket främjar ett helt annat sätt att söka efter informationen på (Ghasemi et al. 2011). Genom förenklade och mer tidseffektiva sökprocesser sammanställs snabbt den data som för tillfället behövs (ibid.) där olika visuella vyer kan visas för att få fram det som i situationen passar bäst (Eriksson-Zetterquist, Kalling & Styhre 2011).

2.4.2 Automatisering

Automatisering är att skilja från digitalisering, där digitaliseringen innebär övergången från analogt till digitalt innebär automatiseringen att en process blir självgående (Nationalencyklopedin u.å.b; Nationalencyklopedin u.å.a). Automation av redovisningsdata har pågått sedan slutet på 1950-talet och har inte avstannat sedan dess (Dimitriu & Matei 2015) och i dagsläget finns inom redovisningsbranschen avancerad mjukvara som lett till automatiserade framgångar inom den löpande bokföringen (Ghasemi et al. 2011).

Många av arbetsuppgifterna inom redovisningsprofessionen är repetitiva och systematiska i sin karaktär vilket Kokina och Davenport (2017) menar gör dem enkla att ersätta med automatiserad teknik. Frey och Osborne (2017) har genomfört en studie där de förutspår att de repetitiva arbetsuppgifterna inom redovisningsprofessionen kommer att bli helt ersatta med automatiserad teknik.

2.4.3 Realtidsredovisning

Vasarheyli och Alles (2008) menar att en ny typ av ekonomi är på ingång benämnd som "the now economy". Denna nya ekonomi kommer att präglas av informationsteknikens roll i beslutsfattningen inom företag (ibid.). Tekniken möjliggör att se transaktioner och affärshändelser i realtid vilket är ett resultat av en efterfrågan på den här typen av reell information kopplat till "the now economy" (ibid.).

Redovisning i realtid innebär att finansiell information hanteras och analyseras i den stunden den finansiella händelsen inträffar i kontrast till periodiserad information (Trigo, Belfo & Estébanez 2014). Det här nya sättet att redovisa på i jämförelse med traditionell redovisning som presenteras vid rapporter kvartals- eller årsvis innebär möjligheten för snabba och relevanta beslut. Fördelen med redovisning i realtid är att den eliminerar risken det innebär att fatta beslut efter periodiserad information som hunnit bli inaktuell (ibid.) Att ställa om sin struktur och redovisningen utifrån detta leder till utmaningar i att lära sig hantera och finna värdet i en ny typ av redovisning och finansiell information.

2.5 Digitalisering och redovisningskonsulten

Digitalisering menas innebära en turbulent tid inom redovisning (Guthrie & Parker 2016). Denna turbulenta tid menas handla om en tid med mycket förändringar på många plan att förhålla sig till (ibid.). Till följd av denna omfattande påverkan på redovisning påverkas även de som arbetar inom området, som förr eller senare kommer behöva anpassa sig i någon form för att överleva (Ghasemi et al. 2011). För redovisningskonsultens breda yrkesroll krävs kompetens och arbetsuppgifter på många områden, inte främst att sköta löpande bokföring och andra standardiserade uppgifter, men även att kunna tolka och analysera data och information för den aktuella verksamhetens utveckling och överlevnad (Abreu 2015). I och med detta finns det många aspekter av konsultens yrkesroll vilka digitaliseringen kan påverka.

2.5.1 Förändringen för redovisningskonsulter

Utifrån de digitala och tekniska lösningar som presenterades ovan kan det fastställas att digitaliseringen har medfört en förändring för redovisningskonsulten att förhålla sig till, vilken antas fortgå (FAR & Kairos Future 2013). Det menas att yrkesrollen befinner sig i ett paradigmskifte med stora utmaningar där ett nytt sätt att skapa värde på är den drivande kraften (Guthrie & Parker 2016).

En av de mer uttalade förändringarna är att automationen spås att öka och ta över en del av arbetet. I en studie från Stiftelsen för strategisk forskning (2014) beräknas det att 50% av arbetsuppgifterna för ekonomer kan komma att ersättas av datorer inom en 20-årsperiod.

Med automationen följer en mängd möjligheter menar branschorganisationen FAR, inte minst för redovisningskonsulten (FAR & Kairos Future 2013). Verktyg som redovisning i realtid innebär underlag för snabbare beslut kräver en professionell tolkning som kan se konsekvenser utifrån de olika besluten som kan fattas (Trigo, Belfo & Estébanez 2014; Richins et al. 2017).

2.5.2 Möjligheter med digitalisering för redovisningskonsulter

Genomgång av befintlig litteratur tyder på att digitaliseringen medför förändringar som kan ses som möjligheter för redovisningskonsulten. En högre grad av manuellt arbete ersätts av digitaliserade och automatiserade lösningar vilket möjliggör för redovisningskonsulten att avvara tid på nya typer av arbetsuppgifter (Ghasemi et al. 2011). När det löpande redovisningsarbetet sker i bakgrunden fokuseras konsultens arbete istället på rådgivning, som en kompletterande tjänst till ren bokföring, en tjänst som många erbjuder även idag (Dimitriu & Matei 2015; FAR & Kairos Future 2013).

Den ökade produktiviteten som digitaliseringen innebär, att gå från inskickade papper till realtidsinformation för både redovisningskonsulten och dess kunder erbjuder ökad kontakt dem emellan överallt där det finns en internetuppkoppling. Genom digitaliserade verktyg kan redovisningskonsulterna skapa värde tillsammans med sina kunder och få insikt i deras verksamhet på ett helt annat sätt. (Dimitriu & Matei 2015)

Redovisningskonsulten som sätter sig in i att tolka sina kunders verksamhet kommer att hitta nya sätt att skapa värden tillsammans med sin kund (Richins et al. 2017). Det finns en inneboende möjlighet att fördjupa sina analyser och erbjuda bättre rådgivning utifrån varje kunds enskilda behov (FAR & Kairos Future 2013). Där bokföring och redovisning som sker i realtid tillåter att analyser och beslut fattas på en allt snabbare grund (Trigo, Belfo & Estébanez 2014).

Även om Frey och Osborne (2017) menar att redovisningsarbetet är direkt hotat av datorisering så skriver de också att den sociala intelligensen inte kan automatiseras. I och med en ökad grad av digitalisering kan nya tjänster och värdeerbjudanden utvecklas (Matt, Hess & Benlian 2015), såsom rådgivningen, där den sociala kompetensen får en större roll.

2.5.3 Utmaningar med digitaliseringen för redovisningskonsulter

Även om litteraturen pekar på många fördelar och inneboende möjligheter med digitaliseringen så finns även en del kritiska ståndpunkter att ta ställning till. Vilka kan uppfattas som utmaningar.

I samband med den ökade digitaliseringen efterfrågas allt högre grad av kompetens inom IT-området för de som agerar i branschen (Ghasemi et al. 2011; Damasiotis et al. 2015). Det krävs således kompetens kring tekniska lösningar, men Park & Ryoo (2013) menar att det är olika typer av teknisk kompetens som är väsentlig beroende på vilka lösningar som används. Det räcker således inte med en generell IT-kompetens, den behöver vara specialiserad efter de olika funktionerna och verktygen som tagits fram inom redovisningsprofessionen (ibid.). Vidare måste redovisningskonsulten hålla sig uppdaterad kring de lösningar som kan underlätta och effektivisera arbetet för dem (Ghasemi et al. 2011).

Implementation av nya digitala lösningar kan dock vara något man avstår på grund av den höga kostnaden en sådan implementering kan innebära (Kim, Richardson & Weidenmier-Watson 2018). Matt, Hess och Benlian (2015) menar att avväganden bör

göras inom organisationen innan man inför ny teknik och de finansiella aspekterna kan ses som både en pådrivande och en tillbakahållande faktor. Det här är även ställningstaganden en redovisningskonsult behöver ta hänsyn till vid en ökad digitaliseringsgrad i samhället. Vid implementering krävs även kompetens kring skörhet, risker kring IT-systemen samt dess implementationsprocess (Kim, Richardson & Weidenmier-Watson 2018).

I Frey och Osbornes (2017) studie menas att bokföringsarbetet är ersättningsbart av datorisering. Bokföringsarbetet är en av av redovisningskonsultens grundläggande arbetsuppgifter. Att detta ersätts och försvinner i och med en automation innebär en ny, oundviklig turbulent tid för de inom redovisningsprofessionen, där rollen kommer att innebära mer nätverkande (Guthrie & Parker, 2016) och social kompetens.

Realtidsinformation innebär en möjlighet att se affärshändelser i samma ögonblick som de sker via digital teknik (Trigo, Belfo & Estébanez 2014). De som själva kan tolka denna information kan uppleva att det är överflödigt med ytterligare en aktör som ska kontrollera dem (Richins et al. 2017). Det finns även de programmen som visualiserar affärshändelserna till företagarna så att de själva kan dra relevanta slutsatser (ibid). Redovisningskonsulten som en kontrollerande och utifrån realtidsinformation rådgivare blir således en överflödig aktör för de företag som besitter djupare kunskaper och själva väljer att sköta sin redovisning och beslutstagande utifrån denna.

Det finns en inneboende säkerhetsrisk när allt lagras digitalt och företag har uttryckt en oro gällande att redovisningsinformation ska läcka ut (Bhimani & Willcocks 2014; Dimitriu & Matei 2015). Nämnd oro kan få företagare att dra sig från att anlita de redovisningskonsulter som redan implementerat digitaliserade lösningar och använder sig av dessa i sitt vardagliga arbete.

2.7 Institutionell teori

I denna studie har digitaliseringen konstaterats vara en komplex, samhällelig moderniseringsprocess som på olika nivåer förändrar den verklighet redovisningskonsulten verkar i. Den institutionella teorin förklarar denna verklighet som

uppbyggd på institutioner vilka växer fram efter upprepade interaktioner, ett resultat av människors samspel med varandra (Eriksson-Zetterquist 2012). Dessa institutioner finns på alla nivåer i samhället och befinner sig i en komplicerad kontext med konstant förändring (Scott 2008; Denzin & Lincoln 2008). Digitaliseringens komplexa utveckling och influenser kan enligt Scott (2008) betraktas som en spridning av institutioner och ett institutionellt ramverk vilket organisationer och individer verkar i och påverkas av. Att tänka och handla utanför detta strukturella ramverk blir tillslut otänkbart för individen (ibid.). Orlikowski och Barley (2001) menar att det institutionella fältet och digitaliseringen är två skilda discipliner som kan lära från varandra. Att studera dessa tillsammans och hur de integrerar med varandra konstateras vara av vikt (ibid.).

Begreppet institution är problematiskt att definiera då det har utvecklats över lång tid och på så sätt fått olika betydelser och användningsområden inom olika discipliner (DiMaggio & Powell 1991; Eriksson-Zetterquist 2012). Vad den institutionella teorin syftar till är att studera dessa institutioner och hur de påverkar beteenden, uppfattningar, handlingar och strukturer hos människan (ibid.). Scott (2008) tillägger även att det är människorna som modifierar samt bevarar institutionerna och konstruerar därmed det som är verkligheten.

Utifrån den verklighet som institutionell teori studerar kan man belysa varför organisationer och individer förändras och utvecklas samt skapa förståelse genom tolkning av de som befinner sig inom organisationens värld (Eriksson-Zetterquist 2012). Organisationerna mottar influenser från omvärlden och anammar det som är för tillfället aktuellt efter överväganden, vilket studeras utifrån teorins perspektiv (ibid.). Rationaliteten ifrågasätts även då man istället för att maximera den ekonomiska nyttan tar hänsyn till flera aktörers intressen (Scott 2008; Eriksson-Zetterquist 2012). Rationaliteten betonar March & Simon (1958) hämmas av aspekter så som kognitiva, känslomässiga och strategiska överväganden. Existerande institutioner ger således effekter på mål och preferenser inom organisationer (Eriksson-Zetterquist 2012).

Även om institutioner kan vara likt moden, tillfälligt aktuella, finns även de som är sega och resistent vilket innebär att det är upp till organisationen att besvara och anpassa sig efter dem för sin överlevnad (Eriksson-Zetterquist 2012; Scott 2003).

Inom redovisningsforskning har institutionell teori använts för att besvara varför standarder utformas och utvecklas, varför vissa redovisningsval görs och även för att klarlägga utveckling av professioner inom området (Deegan & Unerman 2011). Peng (2003) talar om institutionella övergångar till nya rutiner, regler och tankesätt som fundamentala och omfattande förändringar i det som är människans interaktion och samhällets verklighet. Förändringar av den typen menar Peng (ibid.) kan medföra möjligheter samt utmaningar för organisationerna som verkar i miljön för redovisning och betonar att större vikt bör läggas på att försöka tolka institutionella övergångar.

2.7.1 Institutionella teorins tre pelare

Scott (2008) har skapat ett ramverk i form av tre pelare inom den institutionella teorin för att analysera den sociala verkligheten och ordning hos de människor som existerar i den. De svarar för vilka sociala förväntningar och skyldigheter aktörerna i omgivningen förhåller sig till för stabilitet och ordning. Ramverket kan även användas för att förklara förändringar och framväxten av institutioner vilka Peng (2003) förklarar som övergångar till något nytt i det som är människans verklighet.

Pelarna sträcker sig från nedskrivna lagtext som individerna förhåller sig till, till de förväntningarna och begränsningarna som finns i det omedvetna men som även det påverkar individerna likväl som lagtext (Scott 2008). De används för att observera och besvara varför vissa val görs i vissa situationer inom den sociala verkligheten och ordningen (ibid.). Pelarna kallar Scott (2008) för *Den regulativa pelaren*, *Den normativa pelaren* och *Den kulturell-kognitiva pelaren*.

Den regulativa pelaren

Den regulativa pelaren innefattar social ordning genom regler, lagar och övervakning av individerna vilka förmedlas av statliga system (Scott 2003). Redovisningskonsultens yrkesroll är bunden av statlig reglering för redovisning såsom bokföringslagen (SFS 1999:1078). För att upprätthålla denna ordning bygger den regulativa pelaren på tvångsmässiga mekanismer vilka uppfattas vara legitima då juridiska konsekvenser utdelas om man avviker från dem (Scott 2003). Denna legitimitet stärks även av att det

är människor över tid som har konstruerat dem efter vart behov uppstått (ibid.). Reglering och praxis för redovisning har under många tillfällen växt fram under situationer där det saknats eller varit otydliga direktiv (Deegan & Unerman 2011). I situationer som dessa blir en aktör tvungen att ta ett självständigt beslut för att genom det skapa en väg för hur regleringen utvecklas vilket i sin tur stärker regleringens legitimitet (ibid.).

Regler som innefattas av den regulativa pelaren kan alltså ses som tvingande, övertygande samt ändamålsenliga och sanktioneras av en påtryckande auktoritet om de inte efterföljs (Scott 2003). Aktuellt för redovisningskonsulten är det lagkrav som infördes 1 april 2019 gällande elektronisk fakturering till alla upphandlingar och inköp som sker inom offentlig sektor (Upphandlingsmyndigheten u.å). Regleringen kräver såväl att leverantörer ska kunna skicka elektroniska fakturor som att olika myndigheter ska kunna ta emot dem (ibid.). I båda dessa fall krävs speciella IT-stöd och de verksamheter som saknar de aktuella stöden påtvingas att implementera dem för att kunna handla och samarbeta med den offentliga sektorn (ibid.).

Den normativa pelaren

Den normativa pelaren innefattar beteenden och förväntningar där normer och värderingar tillsammans skapar ordningen (Scott 2003). Normer syftar till hur någonting borde vara och värderingar syftar till en uppfattning om hur man skulle vilja att det var (Scott 2008). Legitimiteten inom denna pelaren anser Scott (2003) är baserad i moraliska kval.

Uppbyggnaden av normativa systemen och standarder innefattar individens riktlinjer och mål samt ett sätt med involverade medel eller förhållningssätt för hur de här ska nås (Scott 2008). Det finns fler organisationer som arbetar med att bland annat bygga upp en svensk standard för redovisningskonsulter, detta genom en auktorisering och samverkan med målet att stärka förtroendet för branschen och yrkesrollen (Tidningen Balans 2005). Det menas att genom att bygga upp en norm kring denna auktorisering så kommer rollen som redovisningskonsult anta en officiell status med hög kompetens som måste förnyas

för att upprätthållas. Redovisningskonsulten drivs även av en norm, som alla människor, att vara modern och uppdaterad för att vara en del av samhällets struktur (Scott 2003).

Inom den den normativa pelaren existerar även här en ordning och struktur för stabilitet, även om den inte är lika strikt hållen som inom den regulativa pelaren. Om det normativa regelverket följs så kommer individen att känna sig stolt och ärad, men liksom i den regulativa pelaren så sanktioneras överträdelser. Om det normativa regelverket överträds kommer individen att känna skam, vanäran och ånger. De här känslorna, av stolthet vid följda normer och känslor av skam och skuld vid överträdelser gör att individerna förhåller sig till den ordning och stabilitet som normerna skapar. Det är således gemensamma värderingar och övertygelser som tillsammans formar den graden av ordning som råder inom den normativa pelaren. Vidare förklarar Scott att den normativa pelaren kan innefatta bestämmelser för individer som besitter specifika roller, såsom yrkesrollen som redovisningskonsult. De här individerna har ett visst ansvar, ett förtroende och en förväntning på dem att de ska agera och framstå som legitima. (Scott 2008)

Den kulturell-kognitiva pelaren

Den sista pelaren handlar om kopplingen mellan den externa världen med dess kultur och symboler och individens respons av dessa där ett värde skapas och tillsammans utgör en internaliserad representation av verkligheten. Människans gemensamma uppfattningar utgör därmed verkligheten och ramarna för värdeskapande vilket i sin tur bildar ett ramverk för hur individen känner och agerar. Digitaliseringen som samhällelig moderniseringsprocess, en institutionell övergång från en struktur, rutin, regel och tankesätt till en annan (Peng 2003) har och fortsätter att påverka samhället på en så pass djup nivå att den har förändrat sättet individen ser på värdeskapande (Snickars 2014). Hur redovisningskonsulten väljer att tackla och bemöta digitaliseringen som samhällelig moderniseringsprocess kommer att styra hur denne ser på värdeskapandet tillsammans med digitalisering och hur de därmed kommer att positionera sig utefter det i branschen (Scott 2003).

Vidare innebär detta att för att skapa förståelse för ett fenomen krävs en analys av den externa, objektiva miljön tillsammans med individens uppfattning av denna. Därmed

menar Scott att människans interna tolkning formas av de externa och kulturella ramverken vilket drivs vidare av att rutiner, beteenden och handlingar olik de institutionella ramverk anses otänkbara då det tas för givet hur saker ska göras (Scott 2008).

2.7.2 Institutionella teorins tre pelare: Legitimitet och Förändring

Institutioner finns på flera nivåer i samhället och befinner sig i en komplicerad kontext med konstant förändring (Scott 2008; Denzin & Lincoln 2008). Då organisationer och individer verkar i en omvärld tillsammans med andra så påverkas dessa av varandra och de yttre faktorerna som verkar kring dem (Scott 2008). Samtidigt som institutioner kan svara för varför miljön är föränderlig kan de även besvara varför det råder en homogenitet bland aktörer som verkar i samma fält (Dacin, Goodstein & Scott 2002).

Legitimitet kan observeras likt ett villkor inom den institutionella teorin. Det är något som organisationer behöver från den omvärld de verkar i likväl som vilken resurs som helst. Till skillnad från en traditionell resurs, som en vara, så kan inte legitimitet köpas och ägas. Istället är det ett villkor som uppfylls genom att förhålla sig till de existerande regler och lagar inom den regulativa pelaren, de normer och värderingar som råder inom den normativa pelaren samt genom anpassning till de kulturell-kognitiva ramarna (Scott 2008).

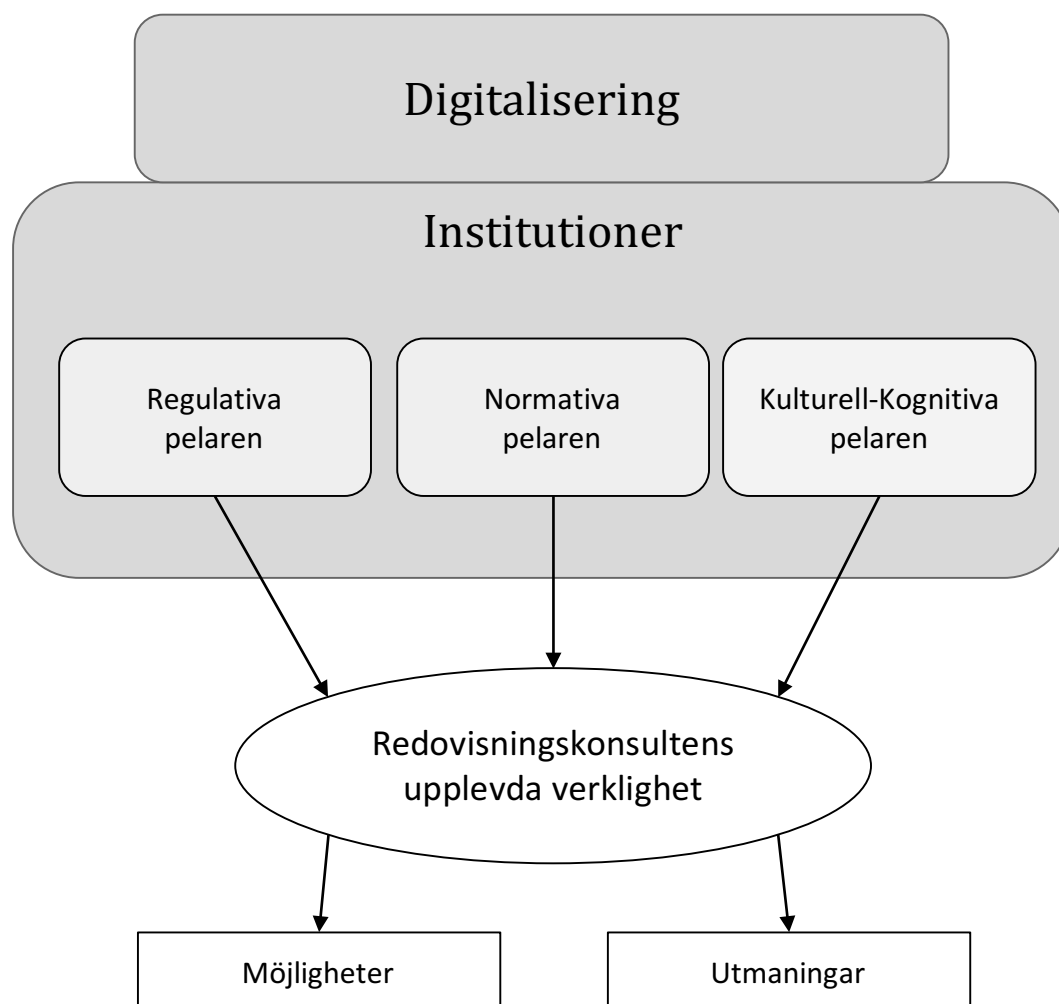
Institutioner är inte konstanta utan förändras ständigt av individerna som verkar inom dem även om stabilitet och ordning är det som vill uppnås (Dacin, Goodstein & Scott 2002). Förändringar inom institutionerna och dess pelare kan ske genom en längre process men även under tidsperioder som är relativt korta (ibid). Detta innebär att det som redan är starkt och djupt institutionaliserat kan gradvis ge efter för nya institutionaliserade krav (Peng 2003). Förändring kan vara förödande och farligt för organisationer där somliga därför envist ställer sig mot förändring av institutionerna (Scott 2008). Dessa strukturer ska inte tas för givet utan modifieras och upprätthålls av de som verkar inom dem (ibid.).

Institutionella tryck får aktörerna som verkar under dem att förändras (Peng 2003). De förändringar som sker genom den regulativa pelaren blir direkt tvingande för aktörerna som omfattas av de regler det handlar om (Scott 2008; Peng 2003; Eriksson-Zetterquist 2012). Förändring genom ett nätverk av aktörer är viktigt inom den normativa pelaren, där de inom nätverken delar de normer och värderingar som råder (Scott 2008). I nätverken inom organisationsfält såsom redovisningsprofessionen ligger fokus på handlingarna och det är genom dessa aktörer får sin identitet och ett berättigande av sin yrkesroll (Eriksson-Zetterquist 2012). Genom att sträcka sig mot och anamma det som blir institutionaliserat uppnås förändring genom den kulturell-kognitiva pelaren (Scott 2008). Spridningen av institutioner menar Scott (2008) symboliserar en modernitet. Genom förändringar av institutioner så kan individers och organisationers framsteg och mottaglighet för innovationer observeras (ibid.).

De tre pelarna skapar tillsammans en ordning och struktur hos individen och organisationen men det kan likväl råda konflikt mellan de olika pelarna hos en individ. Detta kan besvara varför man strukturerar om istället för att fortsätta i vanliga och väl bekanta spår (Scott 2008).

2.8 Teoretiskt ramverk

Den teoretiska referensramen har mynnat ut i en analysmodell vilken ligger till grund för den fortsatta studien och utgör därmed ett teoretiskt ramverk (se Figur 2.1). Denna modell var underlag för utformningen av studiens intervjuguide och används som ramverk för studiens analys.

Figur 2.1. Egen sammanställd analysmodell.

2.8.1 Tolkning av teoretiskt ramverk

Digitaliseringen har här sammanfattats som en samhällelig moderniseringsprocess vilken studien har som utgångspunkt. Digitaliseringen som en sådan process påverkar och förändrar samtliga delar av samhället, som är uppbyggd av olika typer av institutioner vilka påverkar den verklighet för individerna som existerar och verkar i den.

En institutionell förändring definieras som en övergång till nya rutiner, regler och tankesätt i individens och samhällets verklighet.

Studien har granskat redovisningskonsulten som en bred aktör i redovisningsbranschen som kan påverkas av digitaliseringen på flera nivåer. Genom att ta stöd i den institutionella teorin och dess tre pelare kan förståelse skapas för digitaliseringen som fenomen och kring förändringar, upplevelser och val som sker i redovisningskonsultens yrkesroll. De tre pelarna motsvarar de nivåer som utgör redovisningskonsultens verklighet och det är genom dessa redovisningskonsultens upplevelse av digitaliseringen kommer att utläsas. Regulativ och tvingande ordning som binder yrkesrollen till att agera på ett visst sätt, så som nya lagar och direktiv från myndigheter. Normativa förhållningsregler vilka fungerar som riktlinjer till att uppnå det som anses legitimt och korrekt i branschen. Det kulturell-kognitiva symboliserar redovisningskonsultens uppfattning av den miljö denne verkar inom och därmed hur den agerar i förhållande till det värdeskapande ramverket, som hur konsulten positionerar sig i branschen i förhållande till digitaliseringen.

Vidare förtydligas den upplevda förändringen i form av digitaliseringens upplevda konsekvenser vilka konkretiseras som möjligheter och utmaningar för redovisningskonsulten.

3. Metod

I följande kapitel presenteras studiens tillvägagångssätt för att uppnå syftet och besvara forskningsfrågorna. Studiens forskningsansats och vidare metodval beskrivs för att sedan gå över till urval, respondenter, intervjuguide och datainsamling samt hur detta hanterades i transkribering och kodning. Avslutningsvis förs en reflektion kring studiens metodval följt av metodkritik och forskningsetik.

3.1 Forskningsansats

För att skapa djupare förståelse och kunskap kring redovisningskonsulten och digitalisering som fenomen har befintlig litteratur och forskning studerats. Därav kan studiens tillvägagångssätt liknas vid den induktiva processen där insamlad empiri kommer att studeras tillsammans med den teori som är central för studien i syfte att ge ett nytt kunskapsbidrag kring det förhållningssätt som redovisningskonsulterna har gentemot effekterna för uttalat fenomen (Thomas 2006). Den induktiva processen möjliggör även för studiens forskningsresultat att komma fram utan begränsningar från striktare metodologiska ramverk (ibid.).

Den studie som genomförts inriktar sig på ontologiska ståndpunkter kring företeelser som finns i sociala samspel mellan individer och den kontext de befinner sig i enlighet med konstruktionismen (Bryman & Bell, 2013). Konstruktionismen innefattar sociala konstruktioner skapade av människan och dess kollektiva handlande som granskas utifrån ett kritiserande perspektiv (Nationalencyklopedin u.å.c).

Konstruktionismen är sammanflätat med ett tolkningsperspektiv av den sociala verkligheten som kan ta uttryck på olika sätt (Bryman & Bell 2017). Den studie som genomförts har hermeneutiken som främsta synsätt, vilken syftar till att skapa förståelse genom att låta tolkningar av individens perspektiv växa fram ömsevis (Hjerm, Lindgren & Nilsson 2018). Förståelse skapades när tolkning av handlingarna sattes i relation till den teoretiska referensram enligt interpretativismen (Bryman & Bell 2017).

3.2 Undersökningsmetod

3.2.1 Kvalitativ ansats

Då studiens tyngd centreras kring redovisningskonsulters förhållningssätt och upplevelser genomfördes datainsamling med en kvalitativ undersökningsmetod där målet är att nå förståelse för undersökta fenomen (Larsen 2009). Det handlar om att skapa djupgående förståelse kring individens upplevelse av att vara i en kontext snarare än att studera något som är mätbart (ibid.). Genom en kvalitativ metod tilläts studien att djupare gå in på innebörden av vissa uttryck och meningar respondenten använder sig av (ibid.) vilket innebär att denna typ av studie kan användas för att belysa hur en teori, så som den institutionella teorin, fungerar i praktiken (Salmon 2013). Vidare uttrycker Bryman & Bell (2017) att den kvalitativa metoden är induktivistisk, konstruktionistisk och tolkande vilka är de ståndpunkter denna studie tar sin ansats i vid insamling av teoretiskt och empiriskt material vilket även talar för valet av metod.

3.2.2 Semistrukturerade intervjuer

Den semistrukturerade intervjumetoden består av förbestämda teman som diskuteras med respondenten eller ett fåtal frågor av öppen karaktär (Qu & Dumay, 2011; Alvehus, 2013). Genom att den semistrukturerade intervjun mer liknar ett samtal som flödar fritt utan vidare begränsningar är den kapabel till att kunna avslöja aspekter som inte alltid framkommer tydligt i det beteende som människor har i sitt vardagliga liv och även i organisationer (Qu & Dumay 2011). Då denna studie undersöker komplexiteten kring digitaliseringen som ett förändrande element och hur en viss individ som redovisningskonsulten ställer sig till detta utifrån sina erfarenheter och kunskaper så krävs en insamlingsmetod som är flexibel. Där den semistrukturerade intervjun tillåter respondenten att tala och resonera fritt, det ska inte finnas några tydliga svar men det ska finnas tid för eftertanke.

3.2.3 Urval

Undersökningens kvalitativa natur innebär att fokus har legat på några få respondenter att studera mer djupgående snarare än en större kvantitet. Detta leder även till att mindre vikt läggs vid ett representativt urval då målet inte är att resultatet ska kunna generaliseras på en population (Bryman & Bell 2017). Därav är studien baserat på ett

målinriktat urval (ibid.) där endast redovisningskonsulter kontaktades för att besvara studiens forskningsfråga. För det aktuella urvalet gäller kvalitet före kvantitet, där ett för stort urval hade riskerat att inte ge en tillräckligt djupgående analys av den data som genererats under intervjuerna (Bryman & Bell 2017).

De urvalskriterier studien baseras på är personer som arbetar som redovisningskonsult eller som har erfarenhet av arbetet. Det görs inga begränsningar gällande storlek på bolag då alla inom branschen anses vara påverkade digitaliseringen enligt den teoretiska referensramen. Studiens begränsas geografiskt till Sverige, men främst Stockholm med angränsande län.

Studiens urval centrerar kring redovisningskonsulter och byråer som genererats från sökningar i Srf's databas på auktoriserade konsulter men även via sökningar i sökmotorn Google. Potentiella respondenter kontaktades via mailutskick vilket skedde vid två tillfällen. Urvalet grundar sig därmed på de som återkopplat på mailet och valt att gå vidare till intervju. Detta innebär i sin tur att det rör sig om ett icke-sannolikhetsurval vilket karaktäriseras av att det på icke slumpmässiga grunder riktar sig till vissa individer på vissa platser (Bryman & Bell 2013). Den bredd på konsulter och byråer som kontaktades ledde till att urvalet består av individer i olika åldrar med skilda bakgrunder inom branschen samt från företag som skiljer sig i storlek. Detta för att generera en svarsfrekvens som kan bidra för ett större spektrum av redovisningskonsulter.

3.2.4 Respondenter

Respondent	Titel	Yrkes- erfarenhet	Respondent & Arbetsplats	Metod
1	Digitaliserings- expert	27 år	Jan Söderqvist, Visma Spcs; Panalitix Växjö	Google Hangouts 75 min
2	Redovisnings- konsult	35 år	Viola Olander, Ekonomikonsult i Hållsta Gnesta	Fysisk intervju 32 min
3	Redovisnings- konsult	1,5 år	Marcus Ottosson, Slipp Redovisning Uppsala	Fysisk intervju 23 min
4	Redovisnings- konsult	6 mån	Anonym respondent, stort företag Stockholm	Fysisk intervju 39 min
5	Redovisnings- konsult	17 år	Beatriz Pereira, BTRIX Gnesta	Telefonintervju 20 min
6	Redovisnings- konsult	40 år	Inga-Lena Lindblom, Siffror och Sånt Eskilstuna	Telefonintervju 36 min
7	Redovisnings- konsult	1 år	Anonym respondent, medelstort företag Stockholm	Fysisk intervju 42 min

Tabell 3.1 Tabell över studiens respondenter.

3.2.5 Presentation av respondenter

Respondent 1, Söderqvist, arbetar i dagsläget som digitaliseringsexpert inom redovisningsbranschen med erfarenhet av att arbeta som redovisningskonsult. Söderqvist beskriver sin roll som redovisningskonsult fast mot redovisningsbyråer.

Respondent 2, Olander, har arbetat i redovisningsbranschen i cirka 35 år varav 22 år har skett genom en egen firma. Olanders yrkesroll innefattar allt rörande redovisning som en företagare kan behöva hjälp med för att driva ett företag.

Respondent 3, Ottosson, har arbetat cirka 1,5 år som redovisningskonsult och hanterar löpande bokföring, bokslut, årsredovisning och rådgivning. Byrån som Ottosson arbetar på är helt digital utan pappershantering och fysisk kundkontakt med kunder runt om hela Sverige. Byrån arbetar med olika appar, automatiserade och tolkande lösningar samt andra digitala verktyg för att förenkla och effektivisera yrkesrollen på flera nivåer.

Respondent 4 arbetar som redovisningskonsult på ett större företag i Stockholm och har gjort det i ca 6 månader. Arbetsuppgifterna varierar från dag till dag men involverar bokföring, diverse uppgifter och administration för olika bolag.

Respondent 5, Pereira, har 17 års erfarenhet av redovisningskonsultyrket. Yrkesrollen innefattar många olika delar där de främsta arbetsuppgifterna är bokföring, redovisning, årsredovisning, bokslut och inkomstdeklarationer för företag och privatpersoner. Det händer även att Pereira hjälper kunderna att sälja av eller köpa in bolag, bistår med hjälp gentemot myndigheter och stöd vid personalrelaterade frågor. Alla möjliga tillstånd kan förekomma och Pereira förklarar att man ställer upp när och där det behövs för kundernas räkning.

Respondent 6, Lindblom, har arbetat som redovisningskonsult i närmare 40 år och beskriver sin yrkesroll som väldigt bred innehållandes allt inom ekonomi förutom revision. Rollen beskrivs ytterligare som spretig i sin karaktär och arbetsuppgifterna varierar från att sköta den löpande bokföringen till stöttning av kunderna.

Respondent 7 har arbetat som redovisningskonsult i snart 1 år på ett medelstort företag. Det är respondentens första jobb inom redovisning och arbetsuppgifterna innefattar löpande bokföring, fakturering, kontering och klientkontakt.

3.3 Datainsamling

3.3.1 Primärdata

Totalt genomfördes sju stycken semistrukturerade intervjuer mellan 25/4 och 7/5 2019 genom vilka studiens primärdata samlades in. Av dessa genomfördes fyra stycken fysiska intervjuer på respondenternas kontor. Två intervjuer genomfördes över telefon och en intervju genomfördes via ett digitalt videosamtal genom kommunikationsplattformen Google Hangouts.

Intervjuerna spelades in med hjälp av programvara i forskarnas mobiltelefoner och ljudfilerna lagrades sedan i en privat, endast för forskarna synlig, mapp på Googles molntjänst Drive.

3.3.2 Utformning av intervjuguide

Vid utförandet av de semistrukturerade intervjuerna användes en intervjuguide som ett hjälpmedel för att styra intervjun i den önskade riktningen. Frågeställningarna i intervjuguiden är utformade i syfte att beröra de delar som utforskats i den teoretiska referensramen (se 2. Teoretisk referensram) men med Analysmodellen som främsta utgångspunkt (se 2.8 Teoretiskt ramverk).

En intervjuguide till en semistrukturerad intervju kan variera i sin utformning från strikt till ganska flexibel och det finns inga rätt och fel utan guiden kommer att vara unikt utformad efter forskarnas förkunskaper och personliga perspektiv (Qu & Dumay 2011). Vidare kommer även varje intervju att vara unik i sin karaktär då individerna som deltar och forskarna som utför den befinner sig i varierande element (Denscombe 2018).

Denscombe (2018) argumenterar för att den inledande frågan i intervjun ska vara enkel i sin karaktär för att få respondenten avslappnad. De följande frågorna ska vara inriktade på studiens teman utan att anta ett laddat perspektiv (Qu & Dumay 2011). Andra typer av frågor som ska undvikas är slutna frågor som kan besvaras med *Ja* eller *Nej* (Bryman & Bell 2013; Qu & Dumay 2011). Under intervjuens gång anpassades frågorna efter vilka respondenten redan besvarat och följdfrågor kunde ställas där de ansågs behövas.

Då den semistrukturerade intervjun kan liknas vid ett samtal får respondenten möjlighet att utveckla sina svar och tydligare förklara deras ståndpunkter med ett annat djup än vid en striktare intervju (Qu & Dumay 2011). Det finns risk att respondenterna avviker från frågeställningen och diskuterar det som för studien är irrelevant vilket kan undvikas genom att ta stöd av intervjuguiden för att få tillbaka respondenterna på rätt spår utifrån studien.

3.4 Transkribering, kodning och analysmetod

Intervjuerna som genomfördes spelades in och utifrån ljudfilerna transkriberades dessa i sin helhet till textdokument för att sedan koda. Kodningen har baserats på det som Thomas (2006) benämner som ett generellt induktivt tillvägagångssätt med en tematisk struktur med fokus på teman som anses vara av störst relevans för studien. Kodningen

har skett iterativt där flertalet genomgångar av insamlad data har skett med målet att skapa välbyggda resultat (Hjerm, Lindgren & Nilsson 2018).

Den teoretiska referensramen avslutades med en sammanställning i form av ett teoretiskt ramverk (se 2.8 Teoretiskt ramverk) som ligger till grund för kodningen och analysprocessen av insamlad empiri. Processen startades med att skapa struktur och reducera komplexitet i den råa data som transkribering av intervjuerna genererat. Detta skedde genom att transkriberingarna och kodningen bearbetades flertalet gånger för ökad förståelse av framtagna data. När kodning av materialet blev hanterbart påbörjades en tematisering utifrån den teoretiska referensramen och teman som frekvent tagits upp av respondenterna själva. Genom en tematisering fokuseras analysen på de nyckelteman som ansågs mest relevanta utifrån studiens frågeställning. Detta motiveras vara en högst väsentlig metod när studiens syftar till att styrka en teori (Hjerm, Lindgren & Nilsson 2018), såsom institutionell teori i denna studie.

3.5 Metodreflektion

På grund av studiens kvalitativa natur har invändiga dialoger krävts från forskarnas sida för att skapa en disciplinerad subjektivitet kring det som undersökts (Borman, LeCompte & Preissle Goetz 1986). Detta för att aktivt arbeta med självmedvetenheten och ständig granskning av bias i varje moment av studiens process (ibid.).

Den kontext som verkar kring respondenterna, den sociala miljön och förutsättningarna, är inte konstant. Även uppfattningen kring effekten av exempelvis digitaliseringen så som de upplever den är med tiden ett föränderligt element. Utifrån detta ligger det en utmaning i att bedöma hur man fastställer kvaliteten samt hur pass användbara resultaten av kvalitativa studier är (Denscombe 2018; Johnson & Waterfield 2004). För att hantera problem av denna natur finns bedömningsbegrepp för kvalitativa studier att utgå från och förhålla sig till (Bryman & Bell 2013; Johnson & Waterfield 2004). De kvalitetskriterium den här studien redogör för är *Tillförlitlighet*, *Överförbarhet*, *Pålitlighet* och *Objektivitet*.

3.5.1 Tillförlitlighet

En kvalitativ studies tillförlitlighet representeras av resultat som kan anses vara övertygande genom en extern granskning (Denscombe 2018). Det är viktigt att då redogöra för att den data som kommit fram överensstämmer med den sociala verklighet som respondenterna vill förmedla (Bryman & Bell 2017).

För att säkerhetsställa tillförlitligheten i studien har vi som forskare under intervjuernas gång upprepat och förtydligat det som respondenterna förmedlat för att validera deras svar. Ett genomförande av en sådan validering kan benämnas deltagarvalidering och är ett sätt för oss som forskare att stärka studiens trovärdighet (Bryman & Bell 2013; Johnson & Waterfield 2004).

3.5.2 Överförbarhet

En kvalitativ studies syfte är inte att generalisera resultaten på en population utan på djupet redogöra för en verklighet hos en mindre grupp respondenter (Bryman & Bell 2017). För att en extern granskare ska kunna bedöma hur pass överförbart resultatet av den här studien är i en annan kontext krävs att forskningsprocessen är tydligt beskriven och att samtliga redogörelser är begrundade (Bryman & Bell 2017; Denscombe 2018).

I den här studien tillfrågades respondenterna hur lång arbetslivserfarenhet de har inom yrket som redovisningskonsult och de tillbads även att beskriva sin yrkesroll (se 3.2.5 Presentation av respondenter) för att förtydliga den kontext som råder kring respondenterna och stärka studiens överförbarhet.

3.5.3 Pålitlighet

För att få en kvalitativ studie med hög pålitlighet är det av vikt att forskarna antar ett granskande synsätt och presenterar en tydlig genomgång av sin egna studie (Bryman & Bell 2017; Denscombe 2018). Genom att tydligt beskriva samtliga moment, faser, ställningstaganden och beslut som studien genomgått och förtydliga dessa styrks pålitligheten (Bryman & Bell 2017).

För att stärka studiens pålitlighet har förutom tillvägagångssättet beskrivits på ett tydligt sätt så har även kurskamrater iterativt granskat och läst studien under flera tillfällen under studiens gång. De har bidragit med kritik om brister som vi som forskare har tagit åt oss utav för att få en studie med en högre pålitlighet.

3.5.4 Objektivitet

Det finns ingen kvalitativ forskning som inte påverkats utav de personer som utför den menar Denscombe (2018). Denscombe förtydligar ytterligare att de resultat som presenteras i en kvalitativ undersökning är en produkt av den tolkning som forskarna gjort tillsammans med den erfarenhet och de upplevelser de besitter sedan tidigare (ibid.). För att minimera att personliga värderingar och ståndpunkter från forskarna påverkar studien i för stor utsträckning krävs att forskarna agerar i så god tro som möjligt (Bryman & Bell 2017).

Vi som forskare har genom en iterativ analysprocess av empirin distanserat oss och flertalet gånger studerat det som framkommit i syfte att skapa resultat som är väl begrundade i det respondenterna delgivit. Detta menas ge välbyggda resultat (Hjerm, Lindgren & Nilsson 2018).

3.6 Metodkritik

Den subjektiva upplevelsen eller uppfattningen som studeras och ligger till grund för forskningen genom kvalitativ metod syftar till att beskriva komplexiteten fenomenet innebär resulterar i att studiens resultat inte går att generalisera på en population (Bryman & Bell 2017). Innebörden blir således att studiens resultat är unika för studien i sig, för att stärka studiens kvalitet och överförbarhet.

En annan problematik kring kvalitativa studier är att de teorier som används inom dem ofta kan användas genom olika tolkningar (Bradbury-Jones, Taylor & Herber 2014). Den institutionella teorin finns på flera nivåer i samhället och är svår att studera då den befinner sig i en komplicerad kontext där ständig förändring är möjlig (Denzin & Lincoln 2008; Scott 2008). Genom att återkommande lyfta in teorin och diskutera den ur flera

aspekter genom studiens gång så ges ett tydligare sammanhang och läsaren får en tydligare bild av hur teorin använts inom den specifika studien (ibid.).

Genom att arbeta med en kvalitativ metod tillåter man forskaren att vara det främsta forskningsverktyget (Borman, LeCompte & Preissle Goetz 1986). Det diskuteras vidare kring hur all data som inhämtas direkt går genom forskaren och dennes uppfattning vilket inte går att undvika (ibid.).

Även om många fördelar presenteras med den semistrukturerade intervjun, så som ett redskap för att få djuplodande skildringar av respondentens verklighet, så finns det även en del kritik riktad mot den. Qu och Dumay (2011) menar att intervjuarens identitet och framtoning kan ha en påverkan på respondenten och de svar och den öppenhet som denne genererar. Det här är någonting som kan liknas vid intervjuareffekten och finns närvarande vid semistrukturerade intervjuer (Larsen 2009; Qu & Dumay 2011).

Slutligen så är den kvalitativa metodens resultat är svår att generalisera, informationen som samlas in tillsammans med empirin tar tid att behandla och bearbeta samt sanningshalten vid intervjuerna bör alltid ifrågasättas av forskarna själva såväl som läsarna (Larsen 2009).

3.7 Forskningsetik

I samband med studien har flera etiska frågeställningar och riktlinjer behandlats av oss som forskare i syfte att ta hänsyn och skydda de respondenter som bidragit med empiri till studien. Kraven som togs hänsyn till är de fyra huvudkraven: *Informationskravet*, *Samtyckeskravet*, *Konfidentialitetskravet* samt *Nyttjandekravet*.

Informationskravet innebär att undersökningens syfte och ingående moment tydligt framgår för potentiella respondenter (Bryman & Bell 2013; Vetenskapsrådet u.å). I inbjudan till studien som skickades ut till respondenterna framgick studiens syfte. Därefter upprepades den här informationen ytterligare en gång till respondenten vid intervjuns start. Där besvarades även potentiella frågor som respondenterna hade kring studien innan intervjun började.

Vid kontakt med respondenter var det tydligt uttryckt i kommunikationen att det råder fullständig frivillighet samt att de när som helst under studiens gång kunde välja att avstå och på så vis avbryta sin medverkan i studien enligt *Samtyckeskravet* (Bryman & Bell 2013; Vetenskapsrådet u.å). Innan intervjun genomfördes informerades respondenterna om att de kunde välja att inte besvara en fråga och gå vidare till nästa fråga eller tema om de av någon anledning ville det.

De uppgifter som samlas in kring respondenterna skall behandlas enligt *Konfidentialitetskravet*, vilket innebär att de ska skyddas från att obehöriga får tillgång till dem (Bryman & Bell 2017; Vetenskapsrådet u.å). Respondenterna blev tillfrågade innan intervjuernas start om de önskade att delta i studien anonymt. I de fallen där respondenten önskat ett anonymt deltagande har information spårbart till respondenten som individ eller dennes arbetsplats uteslutits att presenteras i studien.

Enligt *Nyttjandekravet* så kommer endast den empiri och den information som insamlats till den här studien att enbart användas i nämnda studie och således i inget annat syfte (Vetenskapsrådet u.å). Inga uppgifter kommer att gå vidare till en extern part. Respondenterna har fått delge om de önskar att ta del av studiens resultat och i de fallen kommer färdig studie att skickas till respondenten via den mailadress som användes vid kommunikation mellan forskare och respondent.

4. Empiri

I följande kapitel återges studiens empiri som samlats in via semistrukturerade intervjuer. Kapitlet disponeras utefter de teman som följt studien.

4.1 Digitalisering enligt redovisningskonsulten

Respondenterna, se tabell 3.1, sammanfattar digitalisering som modernisering, teknisk utveckling och effektivisering. Söderqvist trycker på att digitaliseringen inte är synonymt med automatisering, vilket denne uppfattar som ett återkommande problem i redovisningsbranschen. Definitionen av termen menar Söderqvist i grunden bara handlar om att överföra ett fysiskt medium till ettor och nollor, ett underlag för att så småningom bli automatiserat. Lindblom tänker på data och förenkling i samband med digitalisering vilket Olander instämmer med. Olander menar även att digitalisering är en möjlighet för enklare och effektivare arbete. Respondent 4 symboliserar digitaliseringen som en pågående teknisk och samhällelig utveckling som sker i en oerhört snabb takt. Respondent 7 menar att drivkrafterna bakom digitaliseringen är ett samhälle som har krav på att vara snabbare och att information ska vara lättillgängligt. Med detta specificeras även att beslut sker i en allt snabbare takt vilket respondenten upplever att samtliga aktörer i samhället driver på. Även Lindblom antyder att det rör sig om en samhällelig förändring i form av snabbare arbetstempo och snävare tidsaspekt. Vidare resonerar Söderqvist att digitalisering också innebär en stor global förändring och utveckling som sker i samhället och påverkar alla befintliga strukturer.

“[Digitalisering är] en sak som genomsyrar och integreras i nästan allt som vi gör. Oundvikligt skulle jag vilja säga.” - Respondent 7

Samtliga respondenter uttrycker en positiv inställning kring digitalisering, även om majoriteten menar att de inte arbetar så pass digitalt som det är möjligt idag. Dock talar samtliga respondenter om att digitaliseringen inte kan hämmas.

*“Vi är bara i lindan av det. De stora förändringarna kommer att komma.”
- Söderqvist*

När Pereira beskriver sin inställning till digitaliseringen sades det:

“Nämen halleluja säger jag, jag älskar det.”

- Pereira

Ottosson känner att det är väldigt positivt att det går mot ett digitalt skifte och vill själv helt klart arbeta digitalt. Ottosson konstaterar att denne upplever en motsträvan kring digitaliseringen inom redovisningsbranschen men att detta inte är något man kan stoppa.

“Det är ju svårt från början att sköta alla delar digitalt, det blir alltid problem här och där eftersom samhället inte är vana vid det. Men överlag så har det gått väldigt bra.”

- Ottosson

4.2 Digitaliseringens förändring på redovisningskonsultens yrkesroll

Söderqvist menar att digitalisering är en omfattande och strukturell förändring för redovisningskonsulten, något som yrkesrollen nästan tvingas anpassa sig till utifrån externa förväntningar. Förändringen menar Söderqvist är något som sker över lång tid.

“Det är inte så att man uppnår ett statiskt tillstånd, utveckling och förändringar kommer hela tiden att ske, speciellt inom redovisningsbranschen och det kommer att påverka branschen strukturellt väldigt mycket” - Söderqvist

Söderqvist talar om hur redovisningskonsulten är i en fragmenterad marknad, där yngre personer, där den digitala vågen blivit normaliserad, skriker efter digitalisering medan de äldre i branschen som är i majoritet är motsträviga vilket bromsar upp utvecklingen inom branschen. Olander talar om digitaliseringens förändring för yrkesrollen i form av mindre manuell hantering av papper, där respondenten säger att det bara för några år sedan var det manuella rutinarbetet med papper som tog upp den största delen av arbetstiden. Pereira och Ottosson instämmer och hävdar vidare att det finns en stark vilja bland redovisningskonsulter att gå mot ett papperslöst kontor. Både Pereira och Olander

är i dagsläget mitt uppe en förändringsfas av denna karaktär där nya digitala lösningar och system implementeras för att främja en effektivare yrkesroll. Respondent 7 berättar även hur denne är i en förändringsfas på grund av digitaliseringen i form av byte av arbete då dess avdelning tunnats ut och delar istället blivit datoriserade.

“Vet ni hur många årsredovisningar det har kommit in pappersmässigt? [...] På ett år blir det, om man skulle lägga dem uppe på varandra, fem stycken kaknästorn. Det scannas in bara för att slängas sen, det är bara dubbelt jobb.”

- Olander

“Det känns som att det är i tiden och att vi tillslut har hamnat där, det är så det känns.”

- Pereira

Ottosson anser att digitaliseringen har gjort arbetet som redovisningskonsult roligare för samtliga parter, intressantare och framförallt smidigare. Även Olander menar att en omföring från det analoga till det digitala innebär en enkelhet, främst i sökandet efter korrekta dokument och siffror. Detta talar Olander om som en stor del av yrkesrollen som försvunnit på grund av digitala lösningar för lagring och hantering.

Lindblom talar om att de digitala lösningar som anpassats till redovisningskonsultens yrkesroll gör att man kan känna sig säkrare i sitt arbete och huruvida informationen blivit rätt inmatad vilket även Pereira håller med om. Detta menar de är på grund av att de olika programmen utför kontroller av informationen för att säkerställa att det är korrekt vilket ger redovisningskonsulten en extra chans att se över redovisningsinformationen.

Följaktligen syftar respondenterna till att digitaliseringen för redovisningskonsultens yrkesroll innebär ett strukturellt skifte där Lindblom menar att detta ger mer tid till andra delar av yrkesrollen. Även Söderqvist och Olander talar om det digitala skiftet som ett sätt för redovisningskonsulten att fokusera på andra delar i och med att en stor del av det manuella och repetitiva arbetet har försvunnit. Olander har upplevt en förändring i hur man arbetar, där fokus nu ligger på tid med kunderna för rådgivning, samtal och analys. Att arbeta på det sättet, med analys, rådgivning och samtal kring kundens hela verksamhet är det som varit målsättningen för Olander och det som denne upplever som

roligt och givande vilket Lindblom instämmer med. Även Ottosson talar om ett strukturellt skifte i arbetet där fokus ligger på rådgivning och att vara ett stöd till kunderna i deras anpassning till digitaliserad redovisning. Respondent 7 menar att detta strukturella skifte innebär att redovisningskonsulten behöver en bredare kunskapsbas inom redovisning för att kunna hantera det föränderliga klimat och de nya arbetsområdena som digitaliseringen medför. Lindblom ser tydligt att arbetet har gått mer mot stöttning och rådgivning av sina kunder, där kunden och redovisningskonsulten bygger upp kundens verksamhet tillsammans. Lindblom tillsammans med Olander menar att det är i den processen de upplever att värdet med att ha en redovisningskonsult skapas.

Söderqvist och Respondent 7 talar om hur digitaliseringen innebär en förändring i kundernas efterfrågan. När redovisningen sköts av digitala lösningar i allt större utsträckning innebär det att redovisningskonsulten måste hitta sin plats i detta strukturella skifte detta innebär. Söderqvist talar om redovisningskonsulter som arbetar i traditionell bemärkelse och säger följande:

“Vad jag säger är att dom idag levererar värdelösa tjänster, totalt värdelösa.”

- Söderqvist

Vidare menar Söderqvist att vad kunderna är i behov av är en redovisningskonsult som hjälper dem driva sina verksamheter och uppnå sina mål, vilket ovan respondenter även menade att yrkesrollen var på väg mot. Söderqvist tillsammans med Respondent 7 menar att yrkesrollen får först en värdefull plats i en digitaliserad värld när de aktivt träffar kunderna för att se hur de går och vart konsulten kan finna sin värdeskapande roll hos varje enskild kund.

Vidare menar Söderqvist, Lindblom och Respondent 7 att det kommer krävas en annan typ av person, mer flexibel och social, för att framgångsrikt vara en redovisningskonsult i det digitaliserade samhället där det löpande arbetet inte finns kvar. Respondent 7 talar om hur redovisningskonsulten inte behöver vara organiserad eller strukturerad i samma grad som tidigare. Istället menar respondenten att fokus ligger på att vara en stödjande part för kundens egna kontroll över verksamheten där konsulten behöver bidra med en

kompetens kring helheten. Respondent 7 menar att redovisningskonsulten som utvecklas i takt med digitaliseringen blivit allt mer lik en ren service-roll likt kundförvaltning som inte hade kunnat utföras lika bra utan digitaliseringens påverkan.

Att yrkesrollen utvecklar sig och blir allt mer hjälpsam mot kunderna förklarar Söderqvist och Ottosson som en drivkraft från den yngre generationen redovisningskonsulter som kommer in i arbetslivet. Söderqvist menar att yngre har en helt annan vilja till att göra skillnad än den äldre generationen vilket de kan göra genom att hjälpa och stötta deras kunder. Även Ottosson tillsammans med Respondent 4 och 7 talar om digitaliseringen för redovisningskonsulten som en efterfrågan och drivkraft från den yngre generationen konsulter.

Vidare diskuterar drivkrafter för digitaliseringen ur olika perspektiv. Pereira och Olander menar att förändringen de genomgår bland annat är på grund av drivkrafter från myndigheter som hänvisar till och möjliggör för ett digitalt arbete allt mer. Olander talar om hur exempelvis Skatteverket och Bolagsverket uppmuntrar och i viss mån kräver att underlag ska skickas in digitalt. Pereira nämner hur denne upplevt en förändring de senaste åren i form av digitaliserade lösningar från myndigheter vilket underlättar vardagsarbetet för redovisningskonsulten. Pereira talar även om hur lagtext möjliggör för digital lagring där digitalt endast behövs sparas i två år till skillnad från traditionellt sju år.

Ottosson och Söderqvist upplever att en av drivkrafterna bakom digitalisering är programutvecklare och större aktörer som utvecklar lösningar som de mindre byråerna tvingas använda sig av. Lindblom och Olander trycker på att digitaliseringen gör hantering av finansiell data och information mer hanterbart vilket fungerar som en drivkraft för yrkesrollens utveckling till följd av digitaliseringen.

Redovisningsbranschen menar Söderqvist inte hängt med i den digitala utvecklingen, att den bara är i början och de stora förändringarna som digitaliseringen innebär väntar.

“Jag tror helt klart att yrkesrollen kommer att utvecklas, det är svårt att specificera hur, men det är helt klart en utveckling jag vill vara med om.”

- Respondent 7

4.3 Möjligheter för redovisningskonsulten

Söderqvist ser en marknad som skriker efter konsulter som har integrerat digitaliseringen i sin yrkesroll på ett sätt som genererar värde. Vidare syftas till att de konsulter med relevant kompetens som positionerat sig väl i ett digitaliserat och turbulent samhälle är de som satsar på att umgås med sina kunder och ser sig själva som rådgivare. Digitaliseringen skapar möjligheter för de som anammar den nya strukturen som medföljer vilket ger yrkesrollen ett värde både för kunderna men även för samhället menar Söderqvist. Olander och Ottosson talar om att genom att följa förändringen digitaliseringen innebär blir arbetet mer hanterbart och största delen av arbetstiden inte behöver gå till ren bokföring. Detta menas möjliggöra för andra arbetssätt för yrkesrollen där redovisningskonsulten kan ta betalt för andra tjänster än innan den digitala vågen. Samtliga respondenter talar om dessa möjligheter som kundförvaltning, rådgivning, redovisning i realtid och analyser.

Traditionellt sett så vill kunderna betala så lite som möjligt för att slippa undan problem och konfrontation med skattemyndigheterna menar Söderqvist, vilket är något som redovisningskonsulterna erbjuder på timbasis. Med den strukturella förändringen som innebär att digitala lösningar sköter det mer grundläggande arbetet så menar Söderqvist att en ny typ av efterfrågan uppstår, mer inriktad på rådgivning. Det här är en tjänst vilken kunderna är villiga att betala för då fokus ligger på att uppnå sina mål eftersom att det är värdefullt för dem. Det är även i denna process tillsammans med kunden som Olander, Lindblom, Respondent 7 och Söderqvist talar om vart redovisningskonsulten skapar värde i ett digitaliserat samhälle.

Ottosson, vars byrå arbetar helt digitalt, anser att kunderna blir mer insatta i sin egen ekonomi då de genom appar får registrera viss finansiell information själva vilket även Respondent 7 instämmer med. Detta menar Ottosson även underlättar för

redovisningskonsulten vid analys och rådgivning där detta ger en bättre kontakt med kunden. Detta ger en direkt översikt där kunden kan följa exakt hur det går för verksamhet i realtid vilket ger underlag för ett aktuellt beslutsfattande. Söderqvist talar om digitaliseringen som en möjlighet för att äntligen ge kunder vad de är ute efter, där där aktuell finansiell information är en stor del. Det menas inte finnas något värde i att titta i historisk information för kunderna, det som är av relevans är det som sker i realtid. Detta menar Söderqvist även vara en möjlighet för konsulterna att basera analyser och rådgivning på, för att kunna erbjuda kunden ett helhetserbjudande av stort värde.

“Har man väl insett värdet av att titta på realtidsinformation så vill man inte göra något annat”

- Söderqvist

Pereira och Respondent 7 talar om hur digitaliserade lösningar inte kommer kunna ta över yrkesrollen helt då det alltid kommer behövas en fysisk person som kontrollerar och framförallt tar ansvar för vad som sker. Respondent 7 menar att denne har svårt att se digitaliseringen gå så pass långt att människan fullständigt förlitar sig på ett system och upplever ett ökat behov av mänsklig kontakt i och med ökad digitalisering. Respondenten menar att detta är en möjlighet för redovisningskonsulten att få en mer ansvarstagande och kontrollerande roll där teknisk kompetens blir av större vikt.

“Inte till 100% för att man måste alltid ta beslut och enligt min erfarenhet så måste alltid de besluten tas av någon som är av kött och blod.”

- Pereira

Respondent 4 talar om hur ny, yngre arbetskraft får det enklare att komma in i redovisningskonsultens arbete då den tekniska kompetensen är underliggare för majoriteten av dessa.

“Min ena kollega ska gå i pension och då har min chef sagt att [kollegans] arbetsuppgifter kan en annan person göra på halvtid för att [kollegan] inte jobbar effektivt.”

- Respondent 4

Genom att ha växt upp med digitaliserade system och verktyg menar Respondent 4 tillsammans med Söderqvist att detta inte bara är något de yngre konsulterna efterfrågar, utan något som de kräver när de kommer till en arbetsplats.

“[Den yngre generationen] förväntar sig att vissa saker ska bara vara på ett visst sätt [...]. Unga personer driver på detta och ju längre tiden går desto mer kommer dom att förvänta sig och kräva. När man går till en redovisningsbyrå och konsulten ber er lämna in pärmar kommer man inte ens förstå vad den menar.”

- Söderqvist

Detta generationsskifte talar Respondent 4, Respondent 7, Söderqvist och Ottosson som en möjlighet för redovisningskonsultens yrkesroll där digitaliseringen anammas i sin helhet även om det finns en rädsla över att ersättas.

4.4 Utmaningar för redovisningskonsulter

Digitaliseringen konstaterar Söderqvist är en förändring som sker över lång tid och har förmågan att förändra och påverka på många aspekter. Som ovan konstaterat innebär digitaliseringen ett strukturellt skifte för redovisningskonsulten. Lindblom och Söderqvist menar att den traditionella yrkesrollen sakta men säkert försvinner i och med den digitala vågen.

Den traditionella redovisningskonsulten menar Söderqvist är en person som gillar ordning och reda samt gärna känner trygghet i sitt arbete, de vill hjälpa men inte till den grad att de aktivt går ut till kund. Vidare talas det om hur det redan nu är en utmaning för den homogena branschen och de konsulter som inte är villiga att utveckla sin yrkesroll att behålla sin relevans i och med digitaliseringen. Respondent 7 och Söderqvist poängterar att dessa äldre, traditionella konsulter har en motvilja till att digitalisera och förändra sin yrkesroll där det finns en rädsla över att förlora kontrollen över sina kunder när arbetet sköts av digitala lösningar. Söderqvist talar om hur de äldre har svårare att se fördelar med ett digitalt arbete vilket Respondent 4 förklarar som bristen på teknisk kompetens. Lindblom stärker detta genom att säga att konsulter fortsätter i gamla mönster och arbetssätt snarare än att ställa om sin verksamhet.

Respondent 7 talar om detta som en utmaning där en kund som blir integrerad i sin egna redovisningsprocess inte längre kommer behöva förlita sig på sin konsult i samma grad. Söderqvist instämmer och menar att de ordningsamma, traditionella redovisningskonsulterna är livrädda att förlora kontrollen vilket gör att många väljer att sluta istället. Slutligen talar Ottosson om hur de traditionella konsulterna till största del består av en äldre generation som bromsar upp den digitala utvecklingen inom branschen.

“Det är ju ett skifte som pågår just nu så jag tror att många är ganska negativt inställda till [digitaliseringen] men jag är ju tvärtom, jag tycker det är jättebra.”

- Ottosson

Pereira, Lindblom, Olander och Söderqvist poängterar att digitalisering inte är något som kunder efterfrågar i någon vidare bemärkelse och är nöjda med redovisningskonsultens manuella arbete. Söderqvist och Olander menar att kunderna har ett stort förtroende för sina redovisningskonsulter. Olander menar att kunderna är nöjda med att lämna in en pärm en gång i månaden och få arbetet gjort utan att behöva integreras i processen eftersom det är så de gjort så länge de kan minnas. Respondent 7 motsäger detta i den bemärkelse för kunder som har insett värdet av en digitaliserad redovisningskonsult. Denne menar att kundernas krav på sin redovisningskonsult har skärpts, där kunderna förväntar sig bättre service med digitaliserade lösningar som hjälpmedel.

Trots motsträviga kunder och traditionella redovisningskonsulter menar respondenterna att digitaliseringen inte kommer gå att stoppa och att inte följa digitaliseringens utveckling kommer yrkesrollen tillslut att dö ut.

“Titeln kommer bli hotad jättemycket och yrkesrollen kommer bli hotad jättemycket. Jag är inte säker på att den har ett existensberättigande idag om jag ska vara ärlig. Men det menar jag inte att det inte är en bransch att satsa på utan det handlar bara om att [redovisningskonsulterna] blir duktig på att hjälpa företag.”

- Söderqvist

Ottosson och Söderqvist talar om hur relevansen för redovisningskonsultens yrkesroll sitter i hur väl de positionerar sig till de nya kompetenskraven.

“För jag tror faktiskt att det inte är jättelångt bort innan vissa delar kommer att sköta sig helt flytande utan att vi behöver lägga oss i överhuvudtaget. Då måste man ju ha någon annan kompetens om man vill kunna fortsätta jobba i branschen.”

- Ottosson

Flera av respondenterna ser en utmaning i hur snabbt utvecklingen går och hur man ska hinna med att lära sig och anpassa sin nya verksamhet till det nya. Olander och Lindblom trycker på att de rådgivande uppgifterna som är av större vikt i och med digitaliseringens förändring kräver analytiska kompetenser från redovisningskonsulten. Det krävs alltså en bredare analysförmåga för att kontrollera och ifrågasätta den digitala processen och den data som digitaliserade lösningar genererar.

“Det kan ju bli käpprätt egentligen om jag inte ifrågasätter. Man får ju inte bara lita på att det ska fungera automatiskt.”

- Olander

Vidare diskuteras det kring hur en helhetskompetens blir viktigare för redovisningskonsulten. För att följa utvecklingen menar Olander att det krävs att konsulten sätter sig in i varje företag och dess specifika världar och mål på en djupare sätt för att komplettera det som automatiseras i och med digitaliseringen. Respondent 4 och Respondent 7 att denna helhetskompetens är något de yngre redovisningskonsulterna går miste om då fokus ligger på ytlig inläring av digitala system. Respondent 4 menar att ett vidare steg är att den grundläggande kompetens en redovisningskonsult bör besitta faller mellan stolarna i detta generationsskifte.

“Jag känner att mycket av det arbetet jag gjort har varit rutin, en process jag har fått lära mig utan att jag egentligen ser ett helhetsperspektiv och vad den processen leder till och det har varit frustrerande.”

- Respondent 7

Att gå miste om denna helhetskompetens menar Olander, Respondent 4 och Respondent 7 innebär en stor utmaning i och med digitaliseringen för yrkesrollen. När Olander talade om en helhetskompetens kring redovisningsarbetet för konsulten sades det att:

“Den kan nog bli viktigare till och med. Det är en baskunskap som man behöver ha med sig i arbetet, man kan inte förlita sig på systemet. Ska man sen leta fel när man sitter med en avstämning och inte kan något har man ett problem.”

- Olander

Söderqvist talar om redovisningsbyråer som digitaliserar för att digitalisera, utan att besitta den relevanta kompetens det krävs för att hantera detta skifte. Söderqvist menar att främst äldre konsulter ser detta som ett effektivt sätt att slösa pengar på, utan att se direkta vinster i det. Förklaring för detta menar Söderqvist är att konsulterna upplever ett tryck från den externa omvärlden att man borde digitalisera. Här trycker Söderqvist på en utmaning för konsulterna där denne menar att en digitalisering utan tydligt syfte kan gå betydligt fel. Det talas om en paradox med digitalisering för yrkesrollen.

“Här är dom lite kluvna; ju mer de digitaliserar, desto mer automatiserade blir dom och desto mer försvinner timmarna.” - Söderqvist

Även Lindblom styrker att digitalisering är ett extern tryck och talar om hur denne i sitt arbete använder sig av en något omoderna lösning som skiljer sig från andra aktörers programvaror i branschen. Lindblom uttrycker att denne inte har digitaliserat i den graden som en redovisningskonsult idag borde göra.

“Men det här kan jag väl känna att det är inte vad man vill tala om när man har en redovisningsbyrå, men så är det.”

- Lindblom

Samtliga respondenter menar att det ligger en risk i att inte följa digitaliseringens utveckling. Flera respondenter talar om hur den traditionella redovisningskonsulten kommer att bli ersatt av digitaliserade lösningar och att det ligger en stor utmaning för yrkesrollen att hitta sin plats i ett digitaliserat samhälle.

4.5 Framtidsutsikter för redovisningskonsultens yrkesroll

Lindblom tror att framtiden innebär en stor strukturell omställning som kommer att förändra redovisningskonsultens roll så som den ser ut i dagsläget, en utveckling som är rolig enligt dennes tycke. Lindblom lägger betoning på att saker kommer att göras på ett annorlunda sätt och som även innebär att den traditionella redovisningskonsulten kommer att få mindre att göra.

“ [...] där är man ju ett led i att egentligen rationalisera bort sig själv, så är det ju ”

- Lindblom

“Men det känns när man pratar med många som är både revisorer och redovisningsfolk att den här tjänsten som jag uppbär nu den kommer liksom inte att finnas. På samma vis, inte alls.”

- Lindblom

Ottosson och Söderqvist håller delvis med Lindblom om att framtiden kommer att innehålla en strukturell förändring för redovisningskonsulten. De menar dock att rollen kommer att finnas kvar där den istället innebär avancerad rådgivning inom flera delar gällande allt som rör företagen. Söderqvist förtydligar rådgivning inom områden som informationsteknik, försäljning, marknadsföring och juridik. Respondent 4 och Respondent 7 tillägger att rollen kommer i framtiden att innehålla mer service. Detta är något som Olander och Ottosson tror kommer att locka fler till branschen när fler inser värdet av bra rådgivning. Det finns de länder som har kommit mycket längre än Sverige i den här utvecklingen och de redovisningskonsulterna har redan bytt fokus och arbetar med företag för att förbättra deras processer menar Söderqvist. Respondent 4 uttrycker i och med detta en rädsla att bli ersatt om inte tillräcklig kunskap finns.

Trots detta så är Pereira och Respondent 7 övertygade om att det alltid kommer att behövas en fysisk kontrollerande part som kommer att ta besluten. Söderqvist avslutar med att det kommer alltid att behövas dem som är bra på traditionell redovisning.

4.6 Sammanfattning

Nedan följer sammanfattningar i tabellform av de teman som diskuterades i de semistrukturerade intervjuerna med påståenden från respektive respondent.

Digitalisering enligt redovisningskonsulten	
Respondent	Påstående
Söderqvist	Överföra ett fysiskt medium till ettor och nollor, ett underlag för att så småningom bli automatisera, inte att missta för automatisering. En global förändring som påverkar samhället och alla befintliga strukturer. Ett krav från yngre konsulter.
Olander	Möjlighet för ett enklare, effektivare arbete och en minskning av pappershantering. Samhällelig drivkraft från myndigheter.
Ottosson	En utveckling i rätt riktning som främjas av ett generationsskifte. En drivkraft från större aktörer som tvingar mindre aktörer/samhället att anpassa sig.
Respondent 4	En pågående teknisk och samhällelig utveckling som sker i oerhörd snabb takt. En efterfrågan/drivkraft från den yngre generationen konsulter.
Pereira	Ett samhälleligt krav, delvis från myndigheter och lagtext.
Lindblom	Data och förenkling. En samhällelig förändring i form av snabbare arbetstempo och snävare tidsaspekt.
Respondent 7	Drivs av ett samhälle som har högre krav på snabbare och mer lättillgänglig information. Samtliga aktörer i samhället driver på digitaliseringen.

Tabell 4.6.1 Tabell över respondenternas påståenden kring digitalisering i allmänhet.

Digitaliseringens förändring på redovisningskonsultens yrkesroll	
Respondent	Påstående
Söderqvist	Redovisningskonsultens yrkesroll kommer tvingas anpassas till digitaliseringen utifrån externa förväntningar. Fokus på andra delar i arbetet för att yrkesrollen ska överleva, främst rådgivning.
Olander	Upplever en förändring i hur man arbetar, där ett större fokus nu läggs på tid med kunderna för rådgivning, samtal och

	analyser vilket upplevs som en effekt i att det behövs göras mindre rent manuellt och repetitivt arbete.
Ottosson	Det sker en snabb förändring, det har hänt mycket på endast ett år. Arbetet som redovisningskonsult är roligare och smidigare för samtliga parter. Ett strukturellt skifte som ändrar fokuset på arbetet till rådgivning och stöd.
Respondent 4	Vill man ligga i framkant och vara konkurrenskraftig på marknaden så är det ett måste att implementera nya tekniska lösningar. De äldre i branschen anammar inte tekniken och kan känna sig begränsade av de nya lösningarna.
Pereira	Det uttrycks en vilja att gå mer mot det digitala, papperslösa kontoret. Myndigheter har de senaste 10 åren har utvecklat bra digitaliserade lösningar som främjar digitaliseringen inom byrån och underlättar vardagsarbetet.
Lindblom	Upplever arbetet och informationshantering som säkrare. Ett strukturellt skifte som ger mer tid till andra delar av yrkesrollen, mer stöttning och rådgivning. Men betonar att man egentligen är i ett led att bortrationalisera sig själv.
Respondent 7	Kundernas efterfrågan förändras. Konsulten måste hitta sin plats i ett strukturellt skifte. En ny typ av person kommer att behövas med bred kunskapsbas inom all typ av redovisning.

Tabell 4.6.2 Tabell över respondenternas påståenden kring digitaliseringens förändring på deras yrkesroll.

Möjligheter för redovisningskonsulten	
Respondent	Påstående
Söderqvist	En möjlighet att integrera digitalisering för att skapa värde genom rådgivning. Att skapa en tjänst kunderna är villiga att betala för då det ligger i deras egenintresse. Realtidsinformation.
Olander	Digitalisering möjliggör för ett mer hanterbart arbete med andra fokusområden.
Ottosson	När den löpande bokföringen sker automatiskt finns det i och med digitaliseringen möjligheter att skapa andra värden för kunden och ta betalt för andra tjänster man inte kunde innan den digitala vågen. Ge kunden mer insikt och förståelse. Realtidsinformation.
Respondent 4	Enklare för yngre att komma in i yrkesrollen.

Pereira	Lagringsmöjligheterna främst. Det digitala materialet behöver endast sparas i 2 år till skillnad från 7 år för traditionellt pappersmaterial.
Lindblom	Mer tid till kunden och göra det arbetet som är roligt och viktigt.
Respondent 7	Arbeta tillsammans med kunden för ett mer värdefullt arbete. Ge kunden mer insikt och förståelse. Realtidsinformation.

Tabell 4.6.3 Tabell över möjligheter respondenterna ser att digitaliseringen medför till deras yrkesroll.

Utmaningar för redovisningskonsulter	
Respondent	Påstående
Söderqvist	Den traditionella yrkesrollen försvinner. Motvilja bland traditionella konsulter att digitalisera. Positionera sig enligt nya kompetenskrav för att behålla relevans. Kunderna efterfrågar inte digitalisering. Tvivlar på yrkesrollens existensberättigande.
Olander	Kunderna efterfrågar inte digitalisering. Går miste om helhetskompetensen.
Ottosson	Det blir en utmaning att försöka lära sig IT-kunskaper, hinna med, lära sig nya saker och anpassa sin verksamhet till det nya. En utmaning handlar om att kunna hjälpa kunderna på andra plan när den löpande bokföring sker automatiskt. Uppdatera kompetensen för att behålla relevans. Att bli ersatt av ett system.
Respondent 4	Äldre konsulterna hotas pga motvilja bland att digitalisera. Går miste om helhetskompetensen. Risk att yrkesrollen ersätts.
Pereira	Kundkretsen beskrivs att den inte är anpassningsbar till "det nya" digitaliseringen innebär. Så även om viljan att genomföra en större omställning digitalt så är en för stor förändring inte anpassningsbar efter kunderna. Kunderna efterfrågar inte digitalisering.
Lindblom	Bidrar till sin egen bortrationalisering, tekniska lösningar kan även vara kostsamma att implementera. Kunderna efterfrågar inte digitalisering.
Respondent 7	Rädsla inför att ha kompetens som inte anses tillräckligt utan istället bli "ersatt" av en dator. Motvilja bland traditionella att digitalisera. Kunderna har högre krav på sin konsult. Går miste om helhetskompetensen. Chans att yrkesrollen ersätts.

Tabell 4.6.4 Tabell över utmaningar respondenterna ser att digitaliseringen medför till deras yrkesroll.

Framtidsutsikter för redovisningskonsultens yrkesroll	
Respondent	Påstående
Söderqvist	Avancerad rådgivning på andra delar än ekonomi. Kommer alltid behövas folk som förstår sig på traditionell redovisning.
Olander	Tror att myndigheter kommer fortsätta driva på digitaliseringen. Det manuella, analoga arbetet kommer successivt att försvinna för att fortsätta ersättas med ett förändrat arbetsfokus mot rådgivning.
Ottosson	Det digitala skifte som ligger i framtiden för redovisningskonsulten hoppas Ottosson kommer innebära en ökad efterfrågan på konsulter där fokus ligger på ett annat plan än på ren bokföring. Fokus på avancerad rådgivning.
Respondent 4	En rädsla finns för att rollen inte kommer finnas kvar.
Pereira	Arbetet inte kommer att kunna ersättas fullständigt av digitala lösningar, besluten måste i slutändan tas av en fysisk person.
Lindblom	Arbetet kommer ske på ett annat sätt och konsulten kommer få mindre att göra. Finns tvivel om yrkesrollen kommer att finnas kvar.
Respondent 7	En fysisk, kontrollerande part kommer alltid behövas.

Tabell 4.6.5 Tabell över de framtidsutsikter respondenterna förutser för sin yrkesroll.

5. Analys

I detta kapitel presenteras en analys av insamlad empiri tillsammans med studiens teori. Dessa sammankopplas och tolkas utifrån det teoretiska ramverket. Digitaliseringen analyseras utifrån respondenternas perspektiv. Vidare konkretiseras möjligheter och utmaningar vilka genererade en parallellitet i redovisningskonsulternas upplevelse av digitaliseringen som analyseras tillsammans med studiens teori.

5.1 Digitalisering enligt redovisningskonsulten

Respondenterna presenterar en gemensam bild av digitaliseringens effekter i form av modernisering, effektivisering och förenkling. Det är även tydligt att det finns en gemensam positiv inställning för digitalisering bland respondenterna. Såsom den kulturella-kognitiva pelaren förklarar kan respondenternas positiva inställning grunda sig i samhällets gemensamt uppbyggda uppfattning om fenomenet (Scott 2008). Lindblom nämner att denne upplever en skam kring att inte ha anammat digitaliseringen i den grad en modern redovisningskonsult borde göra. Även om Lindblom inte vill digitalisera sitt arbete känner att detta bör ha gjorts då ett agerande och tyckande utanför det institutionella ramverket blir otänkbart utifrån den externa världens positiva bild av digitaliseringen (ibid.).

Söderqvist menar att den traditionella yrkesrollen som redovisningskonsult upprätthålls i form av en person som är strukturerad, organiserad och trivs i det trygga. En roll som har upprätthållits under en lång tid och inte välkomnar förändring, vilket den institutionella teorins normativa pelare benämner hur det finns bestämmelser för specifika roller och hur dessa upprätthålls av normer (Scott 2008). Pereira, Lindblom, Olander och Söderqvist beskriver det som att kunderna inte efterfrågar en digitaliserad redovisningskonsult utan är bekväma med den ordning och struktur som de känner till. Scott (2008) menar att detta är ett sätt för människan att känna stabilitet. Olander stärker detta genom att tala om hur kunderna känner sig trygga med att lämna in en pärm för redovisningskonsulten att ta hand om för att undvika konfrontationer med Skatteverket, vilket konsulter har kunnat erbjuda utan digitaliseringens effekter. Detta går i linje med

det Power (1994) hävdar kring att redovisningskonsultens traditionella arbete har genererat stort värde för kunderna och dess administrativa kontroll.

De traditionella redovisningskonsulterna består av en äldre generation vilka är rädda att tappa kontrollen över sina kunder menar Söderqvist och Respondent 7. Söderqvist talar om hur den äldre generationen har svårare att se fördelar med digitala lösningar på det sätt som den yngre generationen gör. Denna motvilja har hämmat den digitala utvecklingen inom branschen menar Ottosson. Detta förklarar den institutionella teorins normativa pelare genom att individens målsättning och handlingar blir legitima och styrs av gemensamma värderingar från den externa miljön (Scott 2008) där de traditionella konsulterna tar stöd från varandra för att hålla tillbaka den digitala utvecklingen. Söderqvist talar om att de äldre i branschen ser digitaliseringen som en kostsam process utan direkta vinster. Istället för att ställa om sin verksamhet utifrån digitaliseringens påverkan fortsätter man i gamla mönster, vilket även Lindblom instämmer med. Scott (2008) menar att vissa aktörer har en envis inställning gentemot förändring av institutioner och strukturer och därför håller fast vid det som är tidigare känt vilket kan förklara varför redovisningskonsulter som verkat länge i branschen behåller sin traditionella yrkesroll. Att ställa om sin verksamhet och implementera nya digitala lösningar kan även innebära stora kostnader vad gäller själva implementeringsprocessen samt vid upplärning av systemen med nya kompetensbehov (Parviainen et al. 2017) vilket kan göra det svårt för redovisningskonsulten att se fördelarna med nya system.

Guthrie och Parker (2016) hävdar att trots den ordning och struktur som har fungerat för redovisningskonsulterna står dessa inför en turbulent tid med förändring. Respondenterna är överens om att digitalisering innebär en strukturell förändring som formar deras yrkesroll och samhället de verkar i på ett eller annat sätt. Matt, Hess och Benlian (2015) menar att digitaliseringens strukturella förändring kräver att man arbetar med stabilitet som grund i verksamheten för att överleva i ett föränderligt klimat som digitaliseringen innebär. Denna stabila grund menar Respondent 7 ligger i bred kunskap och kompetens inom redovisningsområdet för att kunna hantera förändringarna. Respondent 4 och Olander menar även de att helhetskompetens blir av större vikt för redovisningskonsulten när arbetet präglas av digitaliseringens agila natur. Att arbeta med ett område, såsom löpande bokföring enbart, kommer inte längre vara

hållbart för redovisningskonsulten när digitaliseringen tar större plats i yrkesrollen och automatiserar manuella processer likt denna. Lindblom drar det steget längre och menar att denna strukturella förändring är ett steg i att bortrationalisera sig själv som en traditionell redovisningskonsult. Precis som Matt, Hess och Benlian (2015) tolkas respondenterna anse att en strukturell förändring i form av en grund av gedigen kunskap rustar en bättre för digitaliseringen och de förändringar den medför. Tolkat utifrån Lindbloms påstående så kan en bortrationalisering bli en konsekvens om man inte ser hur man ska anpassa sig till det nya (Guthrie & Parker 2016; Matt, Hess & Benlian 2015).

Vad som driver på digitaliseringen och denna förändring diskuterade respondenterna ur olika perspektiv där vissa ser det rent tekniskt medan andra ser det som en strukturell förändring på samhälls nivå. Flera av respondenterna talar om yngre aktörer inom branschen som driver på och förväntar sig ett arbetssätt som involverar en högre grad av digitaliserade lösningar. Söderqvist talar om hur den yngre generationen konsulter ser digitalisering som något självklart där det digitala har en helt annan grad av normalisering som de bär med sig in i arbetslivet, normer som Scott (2008) förklarar att är uppbyggda på förväntningar och värderingar.

Flera av respondenterna menar att digitaliseringen är en förändring som inte kan hämmas. Med tanke på den blygsamma digitaliseringen respondenterna menar att redovisningskonsulter anammat är yrkesrollen i ett kritiskt läge med en hög utvecklingskurva. Detta stöds även i litteraturen som hävdar att den samhällsliga och strukturella förändringen gör att redovisningskonsulten behöver anpassa sin yrkesroll för att överleva (Ghasemi et al. 2011).

“Vi är bara i lindan av det. De stora förändringarna kommer att komma.”

- Söderqvist

5.2 Digitaliseringens förändring på redovisningskonsultens yrkesroll

Guthrie och Parker (2016) hävdar att redovisningskonsulten inte kan undvika digitaliseringens förändringar vilka kan antas bli dramatiska i form av hur arbetet kommer ske. Det sker en samhällslig modernisering vilket skapar nya skapar nya

institutionella krav i samhället och därmed även på redovisningskonsultens arbetssätt. Samtliga respondenter påvisar att effektivitet är en viktig del i digitaliseringens utveckling. Lindblom trycker på hur beslutstagande och informationsutläsning ska ske snabbare och vara mer korrekt samt att Respondent 7 tillsammans med Söderqvist menar att det skapas nya förväntningar på service från redovisningskonsulten. Samtliga respondenter menar att redovisningskonsulten står inför ett digitalt och därmed strukturellt skifte där det krävs en förändring från yrkesrollens traditionella arbete för att positionera sig i det nya. Enligt den kulturell-kognitiva pelaren så kommer redovisningskonsultens inställning att påverka hur de positionerar sig i branschen (Scott 2003). En positiv inställning bör således återspegla sig i graden de väljer att digitalisera sin verksamhet dock är det tvetydigt att utläsa bland respondenterna om de kommer att digitalisera sin yrkesroll, trots att det talas om som en stor del av en värdeskapande process i konsultens arbete.

Olander, Pereira och Ottosson pekar på hur digitaliseringen har lämnat spår i form av ett allt mer papperslöst samhälle där Olander och Pereira nämner hur yrkesrollen har förenklats i och med att digitaliseringen har möjliggjort för digital lagring. Olander beskriver att redovisningskonsulten kunde innan lägga timmar på att strukturera, organisera och leta efter papper vilket Olander även benämner som rent krångel. I och med att det går att lagra digitalt har det administrativa arbetet blivit lättare att hantera. Genom de digitala verktygen som utvecklats inom redovisningsbranschen så uttrycker Ghasemi et al. 2011 att sökandet efter information har främjats och leder till tidseffektivisering i den processen. Pereira nämner hur det digitala underlaget endast behöver arkiveras i två år, till skillnad från pappersunderlagets sju år. Det är ännu inget krav att fullständigt lagra och rapportera digitalt men både Olander och Pereira menar att det finns incitament från myndigheter för detta och hur det på små delar av redovisningen har blivit obligatoriskt vilket respondenterna inte upplever som en negativ utveckling utan är något som ligger i tiden. Enligt den institutionella teorins regulativa pelare menas att denna typen av krav blir legitimt eftersom det är människor som över tid är med och konstruerar dem och för att det kan leda till konsekvenser i form av sanktioner om dessa inte efterföljs (Scott 2008). Regler, lagar och övervakning kan användas för att övertyga de som är motsträviga mot den digitala utvecklingen då den inte längre kan bromsas vilket resulterar i en påtryckande förändring (ibid.).

Ingen respondent tar upp den auktorisering en redovisningskonsult kan skaffa som en påtryckande normgivare för digitalisering i branschen, istället menar Ottosson och Söderqvist att de ser programutvecklare och de större aktörerna som drivande av att digitalisera inom branschen och att de mindre byråerna tar efter. Nämnda respondenter stärker Scotts teori (2003) kring hur det är människan som aktör som modifierar institutionerna för att konstruera det som blir verkligheten. De större aktörerna har implementerat digitala lösningar som anammats av marknaden och på så sätt uppnått legitimitet, där en aktör kan förhålla sig det som anses legitimt (Scott 2008). De mindre aktörerna tar efter dessa lösningar som en drivande norm inom branschen och på så vis sprids även en homogenitet bland redovisningskonsulter (Dacin, Goodstein & Scott 2002). Det utläses således att de större företagen agerar företrädare åt de mindre företagen vilket skapar normer och stärker dess legitimitet inom branschen (Scott 2003).

När de digitala lösningarna introducerats för redovisningskonsulter är det flera av respondenterna som trycker på att en stor del av deras löpande arbete nu till viss del sköter sig själv. Detta menar Kokina och Davenport (2017) är de arbetsuppgifter som enkelt kan ersättas av automatiserad teknik. Ottosson, Söderqvist Respondent 4 och Respondent 7 nämner hur det finns en rädsla över att yrkesrollen kan ersättas av en digitala lösningar. Utifrån detta nämner Söderqvist, Lindblom och Respondent 7 hur det krävs en flexibilitet i arbetet där man får anpassa sitt arbetsfokus vartefter utvecklingen sker. För att överleva det digitala skifte som redovisningskonsulten är mitt uppe i menar Matt, Hess och Benlian (2015) att det krävs ett agilt arbetssätt.

Söderqvist tillägger till detta att den normativa, traditionella redovisningskonsulten i grunden är en person som vill hjälpa men tycker om ordning, struktur och säkerhet. Söderqvist syftar till att branschen är homogen vilket gör att den här strukturella omvandlingen som krävs för yrkesrollens fortsatta överlevnad blir svår att hantera för konsulterna. De drivs av det kulturella ramverk den verkar inom, där man är trygg i sina normativa rutiner och beteenden (Scott 2008). Samtliga respondenter konfirmerar på ett eller annat vis att yrkesrollen är mitt i en digital, strukturell och kognitiv förändring där flexibilitet blir ett krav.

Respondent 7 nämner att denna strukturella förändring som digitaliseringen innebär höjer kundernas förväntningar och krav på vad redovisningskonsulten ska kunna utföra. Samtliga respondenter stämmer in med detta och talar om hur yrkesrollen förändrats i form av bidragandet av en kognitiv förmåga och personlig kontakt som inte var av samma vikt innan digitaliseringen. Rådgivning kring hela kundens verksamhet, inte bara redovisning konstateras vara en allt mer central del i yrkesrollens värde. Digitaliseringen upplevs från majoriteten av respondenterna bli en allt större del i den värdeskapande processen tillsammans med en starkare, mer personlig relation till kunderna. Den möjliggör, precis som Matt, Hess och Benlian (2015) konstaterar, att utöka eller totalt förändra sättet värde skapas på, vilket fungerar som riktlinjer för redovisningskonsultens vidareutveckling av yrkesrollen. Scott (2008) förklarar detta genom den kulturell-kognitiva pelaren där ett ramverk skapas för hur aktören, i detta fall redovisningskonsulten agerar utifrån den värdeskapande processen av en personlig relation med kunderna.

Ottosson, vars arbete sker helt digitalt, menar att kunderna genom detta blir mer insatta och får mer förståelse för sin egna ekonomi utifrån de mängder data och information som genereras från dessa. Digitaliserade redovisningslösningar möjliggör också för finansiell data i realtid, vilken Söderqvist menar är den enda informationen som är av värde och relevans ur ett kundperspektiv. Att skapa värde utifrån dessa förutsättningar menar både Ottosson och Söderqvist att redovisningskonsulten måste fungera som ett stöd för kunderna i sin resa mot digitaliserad redovisning. Bhimani och Willcocks (2014) styrker detta när de talar om att redovisningskonsulten måste förstå och se värdet i data och sätta detta i ett sammanhang för att skapa värde för kunden.

Som Olander konstaterar ska redovisningskonsulten fungera som en hjälpsam part i allt en kund kan tänkas behöva för att driva ett företag, vilken gör att yrkesrollen måste vara flexibel för den samhällsliga moderniseringen som sker. Detta går i linje med vad respondenterna konstaterat kring att den personliga kontakten och servicen blir av större vikt i och med digitaliseringen. Det går återigen i linje med det nämnda ramverket inom den kulturell-kognitiva pelaren (Scott 2008) som innebär redovisningskonsultens värdeskapande process tillsammans med kunderna.

Arbetet går således mer mot en roll som involverar en högre grad av rådgivning och stöttning av kundernas verksamhet menar flera av respondenterna, mer likt kundförvaltning berättar Respondent 7. Redovisningskonsulten blir således mer integrerad i kundernas verksamhet.

Olander, Ottosson och Lindblom berättar att den roliga delen i arbetet är just kundkontakten och rådgivningen då det är där redovisningskonsulten får chans att hjälpa kunden uppnå sina mål och drömmar. Söderqvist konfirmerar detta och tillägger att redovisningskonsulten kan erbjuda en lösning av detta slag vilket kunderna även är villiga att betala för.

“Redovisningskonsultens roll får ett värde av vad som är av betydelse för företagarna. Det är viktigt för samhället, vi har över en miljon svenska företag som vill uppnå drömmar och redovisningskonsulter är de som kan hjälpa dessa.”

- Söderqvist

5.3 Möjligheter för redovisningskonsulten

Digitaliseringen och datoriseringen har underlättat organiseringsarbetet för konsulterna, de behöver inte i samma utsträckning sitta och leta i pärmar och bland pappershögar efter material. Respondenterna är därmed överens om att digitaliseringen har inneburit en effektivisering. Nya användarvänliga system har även ersatt en del av de löpande arbetsuppgifterna där redovisningskonsulten ges en extra chans att kontrollera så att de inmatade siffrorna stämmer. Digitaliseringen och de systemen som framkommit blir således en stödjande part för redovisningskonsulten som ger denne en möjlighet att lägga fokus och mer tid på det utöver traditionella manuella uppgifterna. Ottosson menar att den här tiden används för att skapa andra värden för kunden, vilka man inte kunde ta betalt för innan den digitala vågen. Söderqvist, vilket Matt, Hess och Benlian styrker (2015), nämner även hur digitaliseringen möjliggör för redovisningskonsulten att leverera tjänster som är av faktiskt värde för kunden, där Söderqvist talar om det traditionella konsultarbetet som värdelöst.

Respondenterna talar även om hur digitaliseringen skapar möjligheter för kunden att få mer förståelse för sin ekonomi och vad som sker i verksamheten. Digitaliserade lösningar möjliggör för data och information i realtid vilket skapar möjligheten för snabba och mer relevanta beslut (Trigo, Belfo & Estébanez 2014). Söderqvist och Ottosson talar om hur detta är det enda som är av relevans för kunderna och hur det enbart är möjligt efter man anammat digitaliseringen.

Redovisningskonsulten måste hitta sin plats hos varje kund och sätta sig in i dess verksamhet på ett djupare sätt menar Olander, Söderqvist och Respondent 7. Detta sker genom dialoger med kunden om vad denne behöver hjälp med, vilka mål som finns och hur detta kan ske. Respondenterna talar om detta som möjligheten för yrkesrollen att få ett roligare och intressantare arbete som samtidigt är av större värde än det traditionella arbetet.

Digitaliseringen och tekniska lösningar innebär en möjlighet för de inom branschen som besitter en viss grad av teknisk kompetens menar Respondent 4 och Respondent 7. Denna kompetens kan underlätta vid redovisningskonsultens val av tekniska lösningar, där det enligt Matt, Hess och Benlian (2015) finns det två sätt att implementera teknik på: implementera på marknaden befintliga lösningar eller producera egna. Vidare diskuterar Respondent 4, Respondent 7 och Söderqvist kring att den yngre generationen redovisningskonsulter och hur ett digitaliserat arbete är ett krav för dessa i deras arbete. Söderqvist talar om hur den yngre generationen har normaliserat digitaliseringen i en annan grad än den äldre generationen. Detta kopplas till den normativa pelaren där det menas att normer och värderingar skapar ordning och skapar stabilitet för de som verkar inom normen (Scott 2008). Det blir en gemensam norm för de som växer upp i ett digitaliserat samhälle vilken formar de förväntningarna yngre har på ett digitaliserat arbete.

5.4 Utmaningar för redovisningskonsulten

Respondent 7 menar att kompetens kring helheten blir viktigare för redovisningskonsultens yrkesroll. Digitala lösningar kan sköta löpande bokföring och generera olika typer av resultat för konsulten att analysera där Kim, Richardson och

Weidenmier-Watson (2018) menar att det krävs aktivt arbete, resurser och kompetens för att lyckas digitalisera. Det blir därmed allt viktigare att besitta en analysförmåga för att kunna ifrågasätta det som skett och se helheten i redovisningen. Bhimani och Willcocks (2014) talar om just denna utmaning i att hitta relevans i den data som genereras och menar precis som respondenterna att det kräver en säregen kompetens och erfarenhet. Detta upplever respondenterna även måste kompletteras med en teknisk kompetens för att förstå systemen och hur man hanterar dessa. Olander och Respondent 7 nämner även att man inte vågar eller bör förlita sig blint på digitala system då dessa kan göra fel. Respondent 4 och Respondent 7 menar att de som är relativt nya i branschen endast får en ytlig inläring inom specifika tekniska processer och kan utifrån det inte se en mening i det arbete de utför eftersom de inte förstår helhetsbilden och besitter den analyserande och tekniska kompetensen.

Lindblom talar om en bortrationalisering av redovisningskonsulten såsom rollen ser ut idag där den traditionella redovisningskonsulten får allt mindre att göra. Respondent 7 talar om att förutom hantering av komplexa kompetenskrav innebär digitaliseringen även högre förväntningar på redovisningskonsulten hos kunderna. Det finns en medveten strukturell förändring hos kunderna kring hur en dator kan sköta delar av konsultens arbete och kunden förväntar sig istället bättre och mer personlig service. Detta går att förklara utifrån den kulturell-kognitiva pelaren där en gemensam uppfattning sätter ramar för hur man upplever värde (Scott 2008). Som respondenten talar om finns det en medvetenhet hos kunderna kring hur digitaliseringen medfört en strukturell förändring vilken har förändrat hur dessa internaliserar och upplever redovisningskonsultens arbete.

Pereira och Respondent 7 syftar till att en dator inte kommer kunna ta över helt och hållet då en fysisk person kommer behöva kontrollera och ansvara för det som sker. Ottosson berättar dock att datorn till viss del redan kan sköta sig själv utan mänsklig inblandning och att det då finns bara rådgivning kvar att sköta för redovisningskonsulten. Olander styrker detta och talar om hur konsulten måste komplettera med andra tjänster när digitaliseringen ersätter delar av arbetet. Det respondenterna talar om kan relateras till det Scott (2008) diskuterar kring legitimitet. Att skapa och behålla sin legitimitet handlar om att förhålla sig och anpassa sig till de regler och normer som råder inom

institutionerna (ibid.). Det innebär således en utmaning för yrkesrollen att hitta sin plats och skapa sig legitimitet i ett digitaliserat samhälle med hög utvecklingskurva. Utmaningen ligger alltså i att hitta sin roll och därmed behålla legitimitet i det digitala skiftet där yrkesrollen kan ersättas av digitala lösningar och att istället nyttja dessa lösningar som i stödande och avlastande syfte som en konkurrensfördel.

Det är en utmaning för redovisningskonsulten att förhålla sig till de nya institutionella kraven om denne inte utvecklar sin yrkesroll. Det tolkas att den traditionella konsulten finner sig inom den normativa pelaren den känner till och är trygg i trots ett institutionellt tryck från externa aktörer. Lindblom uttrycker en skam kring att inte digitalisera sin verksamhet i någon vidare bemärkelse gentemot personer i samma bransch som implementerat en större grad av digitaliserade lösningar. Detta agerande kan tolkas som att Lindblom upplever att hennes grad av digitalisering försvagar hennes legitimitet i branschen utifrån den hur normativa pelarens ramverk (Scott 2008) ställer om sig utefter ett digitalt skifte. Ju längre redovisningskonsulten håller kvar i sina traditionella normer, desto mer förlorar yrkesrollen sin legitimitet. Respondent 4 förklarar att den äldre redovisningskonsulten inte besitter samma tekniska kompetens som den yngre generationen gör, vilket förklarar den digitala motstridigheten som upplevs. Peng (2003) menar att en omställning efter nya institutionaliserade krav, även om de upplevs legitima såsom digitalisering, kan vara förödande för de aktörerna som verkar under dem då man riskerar att inte klara den omställningen. Detta kan bero på att de saknar den tekniska kompetens som krävs eller för att de inte är villiga att ställa om. Eriksson-Zetterquist (2012) menar att motstridighet till en normativ förändring såsom digitaliseringen innebär att en yrkesroll förlorar sin identitet och berättigande. Söderqvist talar om hur denne är osäker på om rollen har ett existensberättigande så som den ser ut idag.

5.5 Sammanfattning av analys

Respondenterna presenterar digitaliseringen som en samhällelig förändring som drivs av institutionella ramverk för regler, normer och kulturell-kognitiva aspekter. Digitaliseringens spridning gör utvecklingen allt mer normaliserad i samhället där främst krav på effektivitet i form av tid ökar i takt med att utvecklingen sker. Det framgår i den insamlade empirin att respondenterna både påpekar och tolkas som så att institutionella

krafter påverkar dem och deras yrkesroll. Men likväl som de institutionella spelarna påverkar dem kan de även bidra till att påverka och förändra de institutionella ramverken de verkar i. De yngre har normaliserat digitaliseringen i en helt annan grad än vad de traditionella konsulterna har gjort. De förväntar sig en högre grad av digitalisering när de ska ta steget in i arbetslivet vilket skulle kunna svara för utvecklingen av de digitaliserade verktygen Olander och Pereira menar att myndigheter tagit fram.

Sammanfattningsvis konkretiserar möjligheter och utmaningar den pågående förändring som redovisningskonsulterna upplever som påtryckande, där respondenterna talar om digitaliseringens möjligheter och utmaningar inom yrkesrollen med en parallellitet. Samtliga respondenter stämmer in i att yrkesrollen kommer att förändras utifrån digitaliseringen. Dock skiljer det sig till vilken grad respondenterna talar om förändring där vissa talar om mindre förändringar i arbetet, såsom digital papperslagring istället för pärmar, och andra talar om rollens existensberättigande. Digitaliseringens strukturella förändring tolkas innebära en fördel för den redovisningskonsult som upplever denna modernisering som en normativ del i vardagen.

Den redovisningskonsult som besitter en djupare och mer gedigen kunskap kring redovisningsarbetet har en fördel av att systemen kan hålla reda på de små detaljerna. Men vid de gångerna tekniken inte räcker till så behövs redovisningskonsultens egen slutledningsförmåga och analytiska tänkande vilken Lindblom, Respondent 7 och Söderqvist menar är nytt krav på kompetens för redovisningskonsultens yrkesroll. Det blir även av vikt när rollen går mot att involvera mer kundförvaltning. När datorerna klarar rutinarbetet är det redovisningskonsultens kunskap som blir det avgörande för om man blir kvar i branschen eller söker sig någon annanstans.

De flesta av respondenterna är eniga och menar att för den som är väl förberedd och besitter djupa kunskaper inom redovisningsarbetet är mer rustad för en yrkesroll som går mot en högre grad av digitalisering. Att digitalisera bara för sakens skull förklarar den kulturell-kognitiva spelaren genom att en internaliserad bild av verkligheten kan få en individ kan agera eller tycka för att kollektivet driver den uppfattningen framåt (Scott 2008), såsom att digitalisera sin verksamhet för att det finns en gemensam uppfattning av att detta bör göras. Att digitalisera utan att anpassa yrkesrollen skulle innebära att det

finns mindre arbete för redovisningskonsulten kvar att utföra och som Lindblom uttrycker det: ett bidragande av sin egen bortrationalisering.

För att klara av denna anpassning menar respondenterna att det krävs en ny typ av redovisningskonsult. En konsult som besitter en större bredd av olika kompetenser, teknisk kompetens, social kompetens tillsammans med de djupa kunskaperna kring redovisningsarbetet, en uppdaterad redovisningskonsult. Detta tolkas som en utmaning för den traditionella redovisningskonsulten som håller hårt i den normativa pelarens uppbyggda ramverk som drivs av ordning och struktur (Scott 2008). Den uppdaterade konsulten tar stöd i de digitaliserade lösningarna i den värdeskapande processen tillsammans med kunden för att ge relevanta beslut och råd baserad på aktuell information. Det krävs att yrkesrollen genomgår en strukturell förändring. Detta innebär att yrkesrollen måste anpassa sitt arbetsfokus utifrån olika behov från kunder samt vartefter utvecklingen sker med en grund i gedigen och bred kunskap inom redovisningsområdet.

Digitaliseringen observeras i denna studie som en samhällelig moderniseringsprocess vilken har blivit en påtryckande faktor för förändring på flera nivåer som i sin tur även påverkar redovisningskonsulten. Mer konkreta och direkt påverkande regler, lagar och normer agerar påtryckande faktorer för redovisningskonsulten att ställa om till ett mer digitalt arbetssätt. Där digitaliseringen innebär en utmaning i form av legitimitet och relevans för de som inte är villiga att ställa om till den nya yrkesrollen denna moderniseringsprocess innebär, och en möjlighet för dem som anammar den. En strukturell förändring som digitalisering menar Scott (2008) kan innebära en direkt hot för redovisningskonsulten vilket svarar för varför den traditionella yrkesrollen upprätthålls. Trots detta så påverkar institutionella krafter såsom lagtext, normer och värderingar samt kulturella-kognitiva ramverk för verkligheten befintliga roller och får dem att förändras för att anta ny stabilitet, ordning och legitimitet (Scott 2008).

6. Slutsatser & Diskussion

I det avslutande kapitlet presenteras de slutsatser som kan dras utifrån studiens analys, en avslutande diskussion kring den framtida aspekten för redovisningskonsulten och förslag på framtida forskning.

6.1 Slutsatser

Redovisningskonsulten ser digitaliseringen som en samhällelig förändring där digitaliseringen drivs och utvecklas av institutionella krafter. Det är människan som skapar krav vilka digitaliseringen formar sig efter, vilket i sin tur driver utvecklingen av nya tekniska lösningar inom redovisningsbranschen. Ju mer digitaliseringen sprider sig, desto högre blir människans krav på utveckling.

Redovisningskonsulten upplever nya krav på ett effektivare arbete i form av en snävare tidsram och snabbare, mer aktuellt beslutsfattande där digitaliseringen ses som ett möjliggörande medium i form av bättre lagring och strukturering av det administrativa arbetet. Digitaliseringen menar redovisningskonsulterna förändrar de institutionella strukturerna för yrkesrollen snarare än att institutionerna påverkar digitaliseringen. Den stora upplevda förändringen handlar om att det digitala skiftet innebär en strukturell förändring för yrkesrollen med fokus på en stabil grund med gedigen kunskap inom redovisningsarbetet som klarar av att arbeta agilt och under omfattande förändringar som den höga utvecklingskurva digitaliseringen medför. Redovisningskonsulten menar att när digitala lösningar ersätter det manuella arbetet krävs en bred kunskap kring redovisning för att istället fokusera arbetet mot rådgivning. Att inte följa den digitala utvecklingen menar redovisningskonsulten är ett steg i att rationalisera bort sig själv.

Redovisningskonsulten upplever en förändring i form av incitament och till viss del krav från myndigheter att digitalisera sina verksamheter, såsom att myndigheter godtar dokument elektroniskt och utvecklar bättre digitala tjänster. Konsulterna upplever dessa förändringar som positiva och legitima vilket kan förklaras utifrån den institutionella teorins regulativa pelare då det är människor över tid som är med och konstruerar dessa.

Då redovisningskonsulten menar att digitaliseringen inte längre kan bromsas kan dessa typer av krav, lagar och regler användas för att påtvinga en förändring.

Redovisningskonsulten upplever att de yngre aktörerna i början av sin karriär bär med sig normer in i branschen som innefattar en förväntan på en högre grad av ett digitaliserat arbetssätt. De har institutionaliserat och normaliserat den digitala utveckling och kräver detta på sin arbetsplats. Det här upplever redovisningskonsulten vara en faktor som driver på digitaliseringen inom branschen, som har bromsats av den traditionella rollen som redovisningskonsult.

Redovisningskonsulten har en positiv inställning gentemot digitaliseringen och upplever att en förändring ligger i tiden. Redovisningskonsulten upplever en medvetenhet kring hur digitaliseringen medför en strukturell förändring där digitala lösningar kan sköta allt mer av redovisningskonsultens arbete. Detta menas skärpa kundens krav på redovisningskonsulten som nu förväntas vara hjälpsam, social och besitta analytiska och tekniska kompetenser på en djupare nivå vilket strider mot vad redovisningskonsulten menar är den traditionella yrkesrollen. Därtill menas det att digitaliseringen förändrar det värdeskapande ramverket som den kulturell-kognitiva spelaren förklarar bildar ett ramverk för agerande. Digitaliseringens strukturella förändring menas kräva en ny typ av person till yrkesrollen som ser till individens upplevelse av hur och vart värde skapas inom redovisningskonsultens yrkesroll till följd av digitaliseringen. Detta innebär i sin tur ett skifte i arbetssätt och agerande utefter vart den värdeskapande processen upplevs utifrån var specifik kund.

Möjligheter och utmaningar digitaliseringen medför till redovisningskonsultens yrkesroll kan ses med en parallellitet, där redovisningskonsulter som besitter djupare kunskaper kring redovisningsarbetet är bättre rustad för ett arbetssätt som går mot en institutionell förändring involverande en högre grad av digitalisering. Genom att ta stöd i digitala lösningar kan man erbjuda mer tid till rådgivning. Den traditionella redovisningskonsulten måste ställa om till en ny yrkesroll involverandes mer värdeskapande tillsammans med sina kunder för att uppnå legitimitet och ett existensberättigande i branschen. En ny yrkesroll som erbjuder en helhetslösning som

innebär att redovisningskonsulten hjälper kunderna att uppnå sina mål och drömmar.

6.2 Avslutande diskussion

Under de semistrukturerade intervjuerna diskuterades de framtida aspekterna med respondenterna då den samhälleliga moderniseringsprocess digitaliseringen innebär förväntas fortgå för redovisningskonsulten.

Det råder en enighet bland studiens respondenter att rollen som redovisningskonsult i framtiden kommer inte att se ut så som den gör i dag. Istället kommer redovisningskonsulten vara en aktör inriktad på avancerad rådgivning och förvaltning av kundernas företag. En tjänst som kommer att använda aktuell redovisningsinformation som stöd vid utvecklandet av kundernas företagsprocesser. Rådgivningen sträcker sig över redovisningsområdet och kommer att innefatta andra branschområden såsom marknadsföring, informationsteknologi och juridik. Kompetensen en redovisningskonsult ska besitta sträcker således sig utöver redovisningsområdet. En utveckling som redan kan observeras i länder som anammat en högre grad av digitala lösningar än vad Sverige gjort menar en av respondenterna. Två av respondenterna menar att när kunderna i framtiden inser värdet som finns i bra rådgivning så kommer efterfrågan på de nya redovisningskonsulterna att öka.

6.3 Förslag till vidare forskning

I den här studien har förändringen som digitaliseringen medför till redovisningskonsultens yrkesroll undersökts utifrån ett överskådligt institutionellt perspektiv. Att genomföra en studie utifrån ett sociotekniskt perspektiv skulle ge djupare förståelse till påtalat fenomen och vad det innebär för redovisningskonsulten. Vidare hade en undersökning av kvantitativ metod kunnat utläsa samband och påverkande faktorer till påtalade fenomen.

Studien visar att redovisningskonsulten upplever att det i och med digitaliseringen krävs att yrkesrollen som denne uppbär förändras för att involvera mer rådgivning. Det vore av intresse att studera om redovisningskonsulten besitter den kompetens som kunderna

förväntar sig som således krävs för en omställning till den nya yrkesrollen. En undersökning av denna typ skulle upptäcka eventuella kompetensgap i branschen.

Referenser

Abreu, A. (2015). Accounting for Citizenship: The Role of Accountant. *Procedia Economics and Finance*. Vol.26, pp.933-341.

Azets Sverige. (2017). *Detta är framtiden för redovisningsbranschen*.

<https://www.azets.se/blogg/detta-ar-framtiden-for-redovisningsbranschen/> [Hämtad 2019-04-16]

Beyer, A., Cohen, D.A., Lys, T.Z. & Walther, B.R. (2010). The financial reporting environment: Review of the recent literature. *Journal of Accounting and Economics*. Vol.50, pp.296-343.

Bhimani, A. & Willcocks, L. (2014). Digitisation, 'Big Data' and the transformation of accounting information. *Accounting and Business Research*. Vol.44(4), pp.469-490.

Borman, K.K., LeCompte, M.D. & Preissle Goetz, J. (1986). Ethnographic and Qualitative Research Design and Why It Doesn't Work. *The American Behavioral Scientist*. Vol.30(1), pp.42-57.

Bradbury-Jones, C., Taylor, J. & Herber, O. (2014) How theory is used and articulated in qualitative research: Development of a new typology. *Social Science & Medicine*. Vol. 120, pp. 135-141.

Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 2. uppl. Stockholm: Liber.

Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 3. uppl. Stockholm: Liber.

Dacin, M. T., Goodstein, J. & Scott, W. R. (2002) Institutional Theory and Institutional Change: Introduction to the Special Research Forum. *The Academy of Management Journal*. Vol.45(1), pp.45-56.

Danielsson, C. (2010). Vi redovisningskonsulter har inte fått tillräckligt stöd. *Tidningen Balans Nr 11*.

https://www.faronline.se/dokument/balans/2010/balans_nr_11_2010/balans_2010_n11_a0017/?q=redovisningskonsult [Hämtad 2019-04-07]

Damasiotis, V., Trivellas, P., Santouridis, I., Nikolopoulos, S. & Tsifora, E. (2015). IT Competences for Professional Accountants. A Review. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. Vol.175, pp.537-545.

Deegan, C. M. & Unerman J. (2011) *Financial Accounting Theory. Second European Edition*. Berkshire: McGraw-Hill Education.

Denscombe, M. (2018) *Forskningshandboken. För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 4e uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (red.) (2008). *The landscape of qualitative research*. 3., [rev.] ed. Thousand Oaks, Ca.: SAGE

DiMaggio, P. J. & Powell, W. W. (1991) *The New Institutionalism in Organizational Analysis*. Chicago: The University of Chicago Press.

Dimitriu, O. & Matei, M. (2014) A New Paradigm for Accounting through Cloud Computing. *Procedia Economics and Finance*. Vol.15, pp.840-846.

Dimitriu, O. & Matei, M. (2015) Cloud accounting: a new business model in a challenging context. *Procedia Economics and Finance*. Vol.32, pp.665-671.

Drum, D.M. & Pulvermacher, A. (2016). Accounting Automation and Insight at the Speed of Thought. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*. Vol.13(1), pp.181-186.

Eriksson-Zetterquist, U., Kalling, T. & Styhre, A. (2011) *Organizing Technologies*. Malmö: Liber AB.

Eriksson-Zetterquist, U. (2012). *Institutionell teori [Elektronisk resurs] : - idéer, moden, förändring*. Liber AB.

FAR. (u.å.). *Därför ska du anlita en auktoriserad redovisningskonsult*.

<https://www.far.se/medlemskategorier/redovisningskonsult/anlita-en-auktoriserad-redovisningskonsult/> [Hämtad 2019-04-03]

FAR & Kairos Future. (2013). Framtidens rådgivning, redovisning och revision - en resa mot år 2025. <https://www.far.se/globalassets/pdf-ovrigt/branschen-2025/framtidens-radgivning-redovisning-och-revision---kairos-futures-rapport.pdf> [Hämtad 2019-03-05]

Frey, C. B. & Osborne, M. A. (2017). The future of employment: How susceptible are jobs to computerisation? *Technological Forecasting & Social Change*, Vol.114, pp. 254-280.

Ghasemi, M., Shafeiepour, V., Aslani, M., & Barvayeh, E. (2011) The Impact of Information Technology (IT) on modern accounting systems. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. Vol. 28, pp.112-11.

Guthrie, J & Parker, L.D. (2016). Whither the accounting profession, accountants and accounting researchers? Commentary and projections. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. Vol.29(1), pp.2-10.

Halling, P. (2010). Framtiden: "Redovisningskonsultens roll närmar sig revisorsrollen". *Tidningen Balans nr. 2010*.
https://www.faronline.se/dokument/balans/2010/balans_nr_01_2010/balans_2010_n01_a0019/?q=redovisningskonsult [Hämtad 2019-04-07]

Hjerm, M., Lindgren, S. & Nilsson, M. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. 2. uppl. Malmö: Gleerups

IHM Business School (u. å.) *Framtidens redovisningskonsult*.

<https://www.ihm.se/i-fokus/blogg/framtidens-redovisningskonsult/> [Hämtad 2019-04-16]

IMA & Acca. (2015). *Tomorrow's finance enterprise*. London: Acca.

Johnson R. & Waterfield, J. (2004). Making words count: the value of qualitative research. *Physiotherapy Research International*. Vol.9(3), pp.121-131.

Kim, G., Richardson, V.J. & Weidnmier-Watson, M. (2018). IT Does Matter: The Folly of Ignoring IT Material Weaknesses. *Accounting Horizons*. Vol.32(2), pp.37-55.

Kokina, J. & Davenport, T.H. (2017) The emergence of artificial intelligence: How automation is changing auditing. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*. Vol.14(1), pp.115-12.

Larsen, A. K. (2009) *Metod helt enkelt: En introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Lombardi, D., Bloch, R. & Vasarhelyi, M. A. (2014). The Future of Audit. *Journal of Information Systems and Technology Management*. 11(1), 21-32.

Matt, C., Hess, T. & Benlian, A. (2015). Digital Transformation Strategies. *Business and Information Systems Engineering*, Vol.57(5), pp.339-343.

Mignerat, M. & Rivard, S. (2009) Positioning the institutional perspective in information systems research. *Journal of Information Technology*. Vol.24(4), p.369-391.

Nationalencyklopedin. (u.å.a). Digitalisering. Tillgänglig: Nationalencyklopedin. [2019-04-11]

Nationalencyklopedin. (u.å.b) Automatisering. Tillgänglig: Nationalencyklopedin. [2019-05-04]

Nationalencyklopedin. (u.å.c). Konstruktionism. Tillgänglig: Nationalencyklopedin. [2019-04-15]

Orlikowski, W. J. & Barley, S. R. (2001) Technology and institutions: What can research on information technology and research on organizations learn from each other? *Mis Quarterly*. Vol.25(2), pp.145-165.

Park, S. C & Ryoo, S. Y. (2013) An empirical investigation of end-users' switching toward cloud computing: A two factor theory perspective. *Computers in Human Behavior*. Vol. 29. pp. 160-170.

Parviainen, P., Tihinen, M., Kääriäinen, J. & Teppola, S. (2017). Tackling the digitalization challenge: how to benefit from digitalization in practice. *International Journal of Information Systems and Project Management*. Vol.5(1), pp.63-77.

Peng, M. (2003) Institutional transitions and strategic choices. *Academy of management review*. Vol.28(2), pp. 275-296.

Power, M. (1994). *The audit explosion*. London: Demos.

PwC. (2016). *Industri 4.0: Företag i hela världen gör stora investeringar i digitalisering*. <https://www.pwc.se/sv/publikationer/verkstad/industri-4-0-foretag-i-hela-varlden-gor-stora-investeringar-i-digitalisering.html> [Hämtad 2019-03-28]

Qu, S. Q. & Dumay, J. (2011) The qualitative research interview. *Qualitative Research in Accounting & Management*. Vol. 8(3), pp.238-264.

Richins, G., Stapleton, A., Stratopoulos, T. C. & Wong, C. (2017) Big data analytics: Opportunity or threat for the accounting profession? *Journal of Information Systems*. Vol.31(3), pp.63-79.

Salijeni, G., Samsonova-Taddei, A. & Turley, S. (2019) Big Data and changes in audit technology: contemplating a research agenda. *Accounting and Business Research*. Vol.49(1), pp.95-119.

SFS 1999:1078. *Bokföringslag*.

Salmon, P. (2013). Assessing the quality of qualitative research. *Patient education and counseling*. Vol.90(1), pp.1-3.

Scott, W. R. (2003) Institutional carriers reviewing modes of transporting ideas over time and space and considering their consequences. *Industrial and Corporate Change*. Vol.12(4), pp.879-894.

Scott, W. R. (2008). *Institutions and organizations: ideas and interests*. 3. ed. Thousand Oaks, Calif.: Sage

Snickars, P. (2014). *Digitalism: när allting är internet*. 1. uppl. Stockholm: Volante.

SrF Konsulterna. (2015). *Redovisningskonsult - ett framtidsyrke*.

<https://www.srfkonsult.se/studerande/redovisning/redovisningskonsult-ett-framtidsyrke/> [Hämtad 2019-03-22]

Stiftelsen för strategisk forskning. (2014). *Vartannat jobb automatiseras inom 20 år - utmaningar för Sverige*. <https://strategiska.se/app/uploads/folder.pdf> [Hämtad 2019-04-03]

Sussna, J. (2015). *Designing Delivery: rethinking IT in the digital service economy*. Sebastopol: O'Reilly Media.

Tagesson, T. & Öhman, P. (2017). *Redovisning i ett nötskal*. 2a uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Thomas, D.R. (2006). A General Inductive Approach for Analyzing Qualitative Evaluation Data. *American Journal of Evaluation*. Vol.27(2), pp.237-246.

Tidningen Balans. (2005). Noteringar: FAR starkt kritisk till titeln "auktoriserad redovisningskonsult". *Tidningen Balans Nr 6-7*.

https://www.faronline.se/dokument/balans/2005/balans_nr_06-07_2005/balans_2005_n06-07_a0008/?q=far%20starkt%20kritiskt [Hämtad 2019-04-07]

Trigo, A., Belfo, F. & Estébanez, R. P. (2014) Accounting Information Systems: The Challenge of the Real-time Reporting. *Procedia Technology*. Vol.16, pp.118-127.

Upphandlingsmyndigheten (u.å) *Obligatorisk e-faktura - är du redo?*

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/verktyg/trendens/digitalisering-pa-inkopsområdet-for-okad-effektivitet/obligatorisk-e-faktura--ar-du-redo/> [Hämtad 2019-08-17].

Vasarhelyi, M.A., Alles, M.G. (2008). The "now" economy and the traditional accounting reporting model: Opportunities and Challenges for AIS research. *International Journal of Accounting Information Systems*. Vol 9, pp.227-239.

Vetenskapsrådet (u.å) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Elanders Gotab. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> [Hämtad: 2019-05-10]

Warren, J., Moffitt, K. & Byrnes, P. (2015). How Big Data Will Change Accounting. *Accounting Horizons*. Vol.29(2), pp. 397-407.

Wennberg, I. (1989). Redovisningskonsulter auktoriseras inte. *Tidningen Balans Nr 12*.

https://www.faronline-se.till.biblextern.sh.se/dokument/balans/1989/balans_nr_12_1989/balans_1989_n12_a0006/?q=redovisningskonsulter%20auktoriseras%20inte [Hämtad 2019-04-07]

Wennberg, I. (1993). Kvalitetsstämpel för redovisningskonsulter. *Tidningen Balans*. Nr.6-7. https://www.faronline.se/dokument/balans/1993/balans_nr_06-07_1993/balans_1993_n06-07_a0020/?q=redovisningskonsult [Hämtad 2019-04-07]

Bilagor

Bilaga 1 Intervjuguide

Intervjun inleds med en presentation av oss forskare som ska genomföra intervjun. Vidare presenteras den problematisering vilken studien syftar till och på vilket sätt intervjun kommer att användas för att skapa förståelse kring forskningsfrågorna. Respondenten blir även informerad kring intervjuns upplägg och att denne inte ska känna sig tvingad att besvara frågor som de av någon anledning, så som obehag eller obekvämlighet, inte vill svara på. Efter genomgången tillfrågas varje respondent om de önskar att deras deltagande ska vara anonymt eller inte samt om tillåtelse finns att spela in intervjun.

Intervjuguide

Information om respondent

1. Hur länge har du arbetat med redovisning?
2. Beskriv din yrkesroll.
 - a. Vilka är dina huvudsakliga arbetsuppgifter?

Digitalisering

1. Vad tänker du på när du hör ordet Digitalisering?
2. Vad (upplever du) driver på digitaliseringen?
3. Vem (upplever du det) är det som efterfrågar digitaliseringen?

Redovisningsarbetet och Digitalisering

1. Vad har du för inställning kring digitalisering inom redovisningsbranschen?
2. Vad ser du som drivkraften för att arbeta mer digitalt inom redovisningsbranschen?
3. Använder du dig av digitala lösningar eller verktyg i ditt arbete? Isåfall vilka då?
 - a. Vilka ser du som drivkrafterna bakom implementeringen av denna/dessa?
 - i. *Måste?*
 - ii. *Borde?*
 - iii. *Vill?*

4. Vilka värden upplever du skapas i och med användandet av digitaliserade lösningar i ditt arbete?
 - a. *Fördelar*
 - b. *Nackdelar*
5. Arbetar du analogt med något du vet att kan digitaliseras?
 - a. *Om ja: Varför då?*
6. Hur skulle du vilja arbeta?
 - a. *Manuellt kontra Digitalt*

Förändring inom branschen

1. Har ditt arbetssätt förändrats i takt med digitaliseringen?
 - a. *Tillkommit arbetsuppgifter?*
 - b. *Försvunnit?*
 - c. *Har de ändrats?*
 - d. *Förändrat fokus?*
2. Upplever du att branschen har förändrats i stort i och med digitaliseringen och isåfall vad tror du det beror på?
3. För din egen del och för branschen, har kompetens förändrats för en redovisningskonsult i och med digitaliseringen?
4. Upplever du att efterfrågan eller behovet på redovisningskonsulter har ökat eller minskat i och med digitaliseringen?
5. Upplever du en efterfrågan på digitaliserade lösningar i ditt arbete?
 - a. *Något specifikt?*
6. Upplever du i ditt arbete en efterfrågan på andra tjänster i och med en ökad digitalisering?
 - a. *Något specifikt?*

Möjligheter digitaliseringen medför

1. Upplever du att digitaliseringen medför några möjligheter till din yrkesroll?
(interna eller externa)

Utmaningar digitaliseringen medför

1. Upplever du att digitaliseringen medför några utmaningar till din yrkesroll?
(interna eller externa)

Framtidsutsikter

1. Hur tror du att redovisningskonsultens yrkesroll kommer att se ut i framtiden jämfört med idag?
 - a. *Möjligheter?*
 - b. *Utmaningar?*
2. Tror du att efterfrågan på redovisningskonsulter kommer öka eller minska i och med digitaliseringen?

Bilaga 2 Inbjudan till respondenter

Kandidatuppsats: Inbjudan att delta i en studie om digitalisering

Hej!

Hur känner Ni för den utveckling inom digitalisering som sker inom redovisningsbranschen just nu? Vi är två studenter som studerar sista året inom programmet Management med IT vid Södertörns högskola som skulle uppskatta om Ni kunde avvara ca 1 timme för att besvara ett antal frågor som kommer bli en del av vår kandidatuppsats inom företagsekonomi. Svaren kommer att behandlas anonymt om så önskas.

Om studien

Syftet med studien är att undersöka förändringen, möjligheterna och hoten som digitaliseringen medför på arbetssättet för Redovisningskonsulten och dennes uppfattning kring detta.

Vi är väldigt flexibla med när genomförandet av intervjun kan ske tidsmässigt, men besitter en begränsning gällande plats. Vi ser därför gärna att mötas upp på Ert kontor i största möjliga mån eller genomföra intervjun via telefon.

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning,

Anna Andersson & Sanne Höög

Programmet Management med IT, Södertörns högskola